

romániai magyar sajtó

A Magyar Újságírók Romániai Egyesületének időszaki szakmai lapja • III. folyam, X. évfolyam, 2014. 3. szám • Ingyenes példány

Közgyűlés volt Nagykárolyban

**Az újságíró őrizze meg a maga
autonómiáját – kalotaszegi interjú
Péntek János professzorral**

**Médiaoktatás a BBTE Újságírás szakán
– Györffy Gábor békéscsabai előadása**

**A valólátó Prospero – beszélgetés
az Aranytoll-díjas Gálfalvi Zsolttal**

Sony World Photography Awards

Sony és a World Photography Organization (WPO) meghirdette versenyét 2015-re.

A pályázatra bárki jelentkezhet, több kategóriában:

- professzionális verseny (profiknak)
- nyílt verseny (amatőröknek, több témában)
- tanulói verseny (kezdőknek)
- ifjúsági díj (19 évnél fiatalabbaknak).

A pályaműveket zsűri értékeli, a nyertesek márkás felszerelést kapnak, illetve, a díjazott alkotások megtekinthetők lesznek a versenyhez kapcsolódó kiállításon, Londonban.

Az online nevezés határideje: 2015. január 5.

A részletek itt: <http://www.worldphoto.org/about-the-sony-world-photography-awards/>

A CEWE európai fotópályázata magánszemélyeknek:

Our world is beautiful – Gyönyörű világunk

A pályázatra több kategóriában is benevezhetnek amatőr és profi fotósok egyaránt:

- sport
- emberek
- tájak
- épületek
- közlekedés és infrastruktúra
- természet.

Beküldési határidő: 2015. március 31., online pályázással – és havonta is kiválasztanak díjazottakat.

A pályázók között összesen 1000 díjat osztanak ki, 80.000 eurót meghaladó összértékben.

További információk és jelentkezés: <http://palyazat.fotokonyv.hu/beautiful-world-2014/>

Sony World Photography Awards

Kaptárkövek – Fotópályázat

A Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület és a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság közös fotópályázatot hirdet „Kaptárkövek” címmel. A pályázat célja a nemrégiben védetté nyilvánított kaptárkövek ismertségének növelése, egyúttal a természetjárás népszerűsítése.

A beküldött képek témája lehet a kaptárkövek közé tartozó faragott sziklák bármely magyarországi vagy külföldi előfordulása. Egy pályázó bármennyi képpel nevezhet, viszont egy „lélőhelyről” maximum 3 képet fogadunk el.

A szakmai zsűri a kivitelezés minősége, az ötletesség, a jó témaválasztás és a kép felhasználhatóságának figyelembe vételével az

első három helyezettet díjazza. A közönségnek legjobban tetsző 3 kép is díjat kap, amelyekre Facebook-oldalunkon lehet szavazni a beküldési határidő lejártá után (<https://www.facebook.com/kaptarko>).

A pályázaton való nevezés díjmentes! A digitális utómunka megengedett. A beküldött kép bármilyen digitális formátum lehet, melynek mérete min. 6 MegaPixel, azaz legalább 2100×2800 pixeles és felbontása min. 300 dpi.

A kép beküldésével egyidejűleg kérjük, adja meg a következő adatokat: Név, e-mail cím, a kép címe, a kaptárkő neve, helyszín. A fotókat a kozmaa@kaptarko.hu e-mail címre várják.

Beküldési határidő: 2015. január 11.

Tartalom

- 4-7 Egyesületi krónika, júliustól novemberig
- 8-9 Burján Kinga: Az újságíró őrizze meg a maga autonómiáját – interjú Péntek János professzorral
- 10-11 Györffy Gábor: Mire készítünk fel? Médiaoktatás a BBTE Újságíró szakán
- 12-13 Médiaetikai Ajánlás; Találkozó Félixfürdön; Közös nyilatkozat (MÚOSZ-MÚRE)
- 14-15 Bögözi Attila: A valólátó Prospero – beszélgetés az Aranytoll-díjas Gálfalvi Zsolttal
- 16 Rencz Csaba: Érmihályfalva.ro – egy kisváros naprakész portálja
- 17 Szűcs László: Partiumi magyar hírlapsíró
- 18-19 Papp Levente: Turizmus az erdélyi magyar írott sajtóban
- 20-21 Becsületbírósi határozatok
- 22-23 Puskel Péter: Anekdoták az aradi sajtó világából
- 24-25 Bögözi Attila: Pokoljárás Csíkban, Harmónia-kupa Csíkszentdomokoson (a Pressing újabb mérközéseiről)
- 26 A lapszerkesztésről – Barabás Zsuzsa keresztretjvénye
- 27 Tabéry Géza novellapályázat

romániai magyar sajtó

Alapítva: 1993
Kiadja a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete
Felelős kiadó, felelős szerkesztő: Rácz Éva elnök
Postacím: 540027 Marosvásárhely – Tg. Mureș, Tunsád utca 5. szám
Web: www.mure.ro. Telefon: 0365-402-538. E-mail: mure@mure.ro
Szerkesztette: Szűcs László. Műszaki szerkesztő: Benkő J. Zoltán.
Készült az Europrint Nyomdávalatnál, felelős vezető: Derzsi Ákos

RMDSZ

**COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

**TÁMOGATÓ AZ RMDSZ ÉS
A COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY**

Lovagtermek, egyezmények, Károlyok

Éveken keresztül az őszi MÚRE-találkozó volt az a pillanat, amikor elővettük (a már csak képletes naftalinból) az őszi kabátot, vastagabb cipőt-ruhát. Mert a Székelyföldön szeptemberben garantáltan hidegebb van, mint például Temesben, Aradon, Szatmáron vagy akár Bukarestben. Furcsa volt tíz év után kihagyni Gyergyószárhegyet, mert megszoktuk, s mert az utóbbi években még az időjárás is megszokott min-
ket, s már nem kellett fázunk.

S akkor kezdjük előlről.

Szakmai találkozóra gyűltünk össze szeptemberben Nagykárolyban. A Szatmár megyei város (amelyről a helybeliek azt tartják, hogy a megye kulturális központja) jogosan büszke a kastélyára, mi is azért mentünk oda: megbeszéltük, hogy az őszi díjátadásokkal minden helyet felkeresünk Erdélyben, ahol lovagterem van. Nem tudjuk, mi lesz a következő főúri lak, de akik ott voltak az ünnepségen, azok közül sokan jöttek hozzám bizakodva, miután hallották Kovács Jenő polgármester szavait: „Remélem, az együttműködést, valamilyen formában, folytatni fogjuk!”

Hogy eddig a pillanatig, s ezen kívül még mi történt? Hallgattunk előadást rádiós műsorról és kaptunk hozzá képeket is. Nézegettük a kasélyt és a kisváros egyéb kincseit. Ismerkedtünk a műemlékvédelemmel és a városmárkázással, valamint a márkás borokkal és egyéb nedűkkel (és én most csakis az azóta is csábító termálvízre gondolok). Tartottunk közben egy közgyűlést is.

Volt, aki közben jól kipihente magát.

Persze, nem csak ez történt legutóbbi lapszámunk megjelenése óta. Aláírtunk két egyezményt: az egyiket magyarországi kollégákkal, a MÚOSZ-szal (a régi egyezmény megújítása), a másikat a Babes-Bolyai Tudományegyetem Újságírók Intézet magyar tagozatával. Kiadtunk két könyvet, lezártunk több pályázatot.

Az elmúlt évekhez képest sokan voltak Nagykárolyban, de mindig azt mondom: nem elegendő. Azért is, mert volt még hely a strand medencében, ahol egyesek politizáltak az idén először fürdőző polgármesterrel, mások csobbantak éjjel a hidegvizesben, hogy aztán hetekig tartott, míg kikúrálták veséjüket. Azért is, mert bár egyesek a medencében hegedültek vagy a partján klarinétoztak, nem volt elég énekhang, hogy elnyomja a körülöttük ücsörgők fülében a távolabbról érkező diszkózenét. S azért is, mert (már csak a várossal való „druszaság” miatt is) hiányoltuk Nagykárolyban Kiss Károly kollégát, aki végre közvetlen vonatjárattal jöhetett volna a találkozóra. S amikor vártuk, nem érkezett, amikor hívtuk, nem volt kapcsolható. Aztán elkapott az előbb felsoroltak áradata (különös tekintettel a nedűkre), s megelégedtünk azokról, akiket beírtunk hiányzónak. Reméljük, jövőre eljönnek!

S ezúton minden Nagykárolyban aggódni kezdett kollégának üzenem: Karcsi nem vett el, köszöni, jól van, kaptunk tőle a MÚRE közelgő 25 éves évfordulójához kapcsolódó fotókat.

Aki még nem küldte el a magáét, igyekezzon, különben lemarad!

Rácz Éva

Kérjük a kedves tagokat, hogy aktualizált adataikat (telefonszám, drótposta cím, munkahely, beosztás) juttassák el a MÚRE titkárságára, jelezve, mely információ publikus, s melyik nem.

Egyesületi krónika júliustól novemberig

Riporttábor reloaded

Hosszú szünet után ismét riporttábort szerveztünk 2014. július 3-6. között a Szilágy megyei Farnason. Kolozs, Bihar, Kovászna és Maros megyéből érkeztek kollégák, 11 szerkesztőség képviselőjében: Erdélyi Riport, Háromszék, Krónika, Szabadság, Kolozsvári Rádió, Marosvásárhelyi Rádió, Rádió GaGa, Kolozsvári Televízió, Román Televízió (kolozsvári tudósítói), maszol.ro, vasarhely.ro. A gyakorló újságírók mellett hat újságíró szakos és kommunikáció szakos mesteris diák is részt vett a táborban. Bevonásuk remekül sikerült: nem csak a terepmunkában jeleskedtek, de a szabadidős tevékenységeken is részt vettek. A tábor megszervezését és a helyszínen született riportkötet kiadását támogatta a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal (pályázatunk címe *Farnas: hagyományok újságírószemmel*).

A tábor munkálatai Molnár Irma zsoboki lelkipásztor és csapatának állandó támogatásával zajlottak (ők az idősotthon működte-

tői). Bevezető előadást tartott dr. Péntek János professzor, a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetem magyar tanszékének oktatója, Kalotaszeg szülőtte. Vendégünk volt Szilágyi Róbert István, Szilágy megye akkori kinevezett alprefektusa és Seres Dénes szenátor. Mindkettőjüket a 60 km-re lévő megyeközpont, Zilah, és a Kolozs megye határán megbújó települések közötti kapcsolatról faggattuk. Kiderült: a Váralmásához tartozó (és a többi környékbeli, kalotaszegi hagyományú) magyar falvak soha nem kapcsolódtak be a Szilágyság életébe, az 1968-as átszervezés óta is megtartották Kalotaszeggel való kapcsolatukat.

Újragondolt megállapodás a MÚOSZ-szal

Féligfürdön tartott augusztus végi találkozóán a MÚRE megújította a legnagyobb magyar újságíró egyesülettel 17 éve kötött megállapodását. (A dokumentum teljes szövege a

Molnár Irma zsoboki
lelkipásztor, Péntek János
nyelvész professzor
és Rácz Éva MÚRE-elnök
és a farnasi tábor megnyitóján

Fotó: Farczádi Attila

A MÜRE és a MÚOSZ elnöke a megállapodás aláírásakor

13. oldalon.) Terveink szerint szorosabbra fűzzük az etikai kapcsolatokat, közös projektekben is gondolkodunk. A MÚOSZ képviselői nagykarolyi szakmai rendezvényünkön is jelen voltak.

A félxfürdői találkozóra eljött a magyar média- és hírközlési biztos, dr. Bodonovich Jenő. Javaslatára, az Igazgatótanács támogatásával, a MÜRE közgyűlése, egyhangú elfogadással csatlakozott ahhoz a biztosi ajánláshoz, amely az öngyilkossági esetekről való tudósításokra vonatkozik. (Az *Ajánlás szövegét lásd a 12. oldalon.*)

Az IT szeptember 5-i ülésén úgy döntött: támogatja, és a közgyűlésnek elfogadásra javasolja a MÜRE csatlakozását a biztosi ajánláshoz; szorgalmazzuk más, hasonló vizsgálatok, tanulmányok elkészítését és azok alapján ajánlások megfogalmazását. Javasoljuk a Becsületbírósnak állásfoglalások megfogalmazását a hazai magyar sajtóban felbukkanó etikai vétségek kapcsán (ártatlanság védelme, blogok, online kommentek). A javaslatot a közgyűlés elfogadta.

Közyűlés Nagykarolyban

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete 2014. szeptember 19-21. között Nagykarolyban tartotta meg *Épített örökség: a kulturális turizmus és népszerűsítési lehetőségei* című őszi szakmai tanácskozását és idei második közgyűlését. A rendezvény társszervezője volt a Spectator Alapítvány, támogató a Communitas Alapítvány, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., valamint Nagykaroly Polgármesteri Hivatala és a Helyi Tanács, Kovács Jenő polgármester vezetésével. Elhelyezé-

sünket, faházakban és melegvizes medencékben egyaránt, valamint étellel-itallal való ellátásunkat biztosította a Nagykarolyi Termálstrand (és vezetője Hagen Roland), illetve az Ali Baba vendéglő. A szervezésben közreműködött a Nagykarolyi Kulturális Igazgatóság (Sălăgean Linda, Georgescu Bogdan igazgató).

Vágner Mária az MR1 *A Hely* című riportműsorának munkatársa a műsor készítésének háttéréről beszélt. A nap MÜRE-tagoknak közgyűléssel, a vendégeknek városnézéssel folytatódott, Kovács Jenő polgármester vezetésével. A vendégek körbejárták a város újjáépülő központját, felfedezték templomait, valamint Kaffka Margit, Kölcsey Ferenc emléktábláit.

A második napon, a felújított Károlyi-kastélyban Kádár Magor, a BBTE oktatója az épített örökség általi városmárkázásról tartott előadást, majd Hegedüs Csilla államtitkár a bonchidai Bánffy-kastély példájával illusztrálta épített örökségünk hasznosításának módját. A program részeként jelen voltunk (Szócs Péter, a Szatmár Megyei Múzeum igazgatója segítségével) a felújított érmindszenti Ady Endre-emlékház átadásán.

A Spectator Alapítvány szervezésében, az Első Világháborúról tartottak kerekasztal-beszélgetést. A rendezvény este a nívódíjak átadásával zárult.

A MÜRE idei díjazottjai

2014. szeptember 20-án ünnepélyes keretek között adtuk át Nagykarolyban, a Károlyi-kastély lovagtermében, a MÜRE szakmai díjait, valamint a Nagykaroly Polgármesteri Hivatala és a Helyi Tanács támogatta, turisztika-népszerűsítő pályázatunk díjait. A korábbi szokást folytatva, a MÜRE örökös tagja lett Karácsonyi Zsigmond, aki két évtizeden át volt tagja a vezetőségnek.

A MÜRE idei nívódíjasai: Spielmann Sebestyén Mihály a maszol.ro portálon megjelent publicisztikáiért (laudáció: Ambrus Attila, a Brassói Lapok igazgató-főszerkesztője), valamint Benkő Judit, a 60 éves Kolozsvári Rádióban végzett, értékörző, ugyanakkor mindig újító rádiós munkájáért (laudáció: Rostás-Péter István, a Kolozsvári Rádió főszerkesztő-helyettese).

Több éves szünet után kiosztottuk a *Pro Amicitia*-díjat is, ezt olyan román nyelven közlő újságírónak vagy szerkesztőségnek adjuk át, aki/amely az elmúlt évben közölt publikációival kiemelkedő teljesítményt nyújtott

az etnikai kapcsolatok terén. Az idei díjazott a Maghiaromânia blog Sever Ioan Miu vezet-te szerkesztő-csapata, (laudáció: Szűcs László, a Várad folyórait és az Erdélyi Riport fő-szerkesztője).

Turisztikai pályázatunk díjazottjai

Egyesületünk pályázatot írt ki tagjainak turisztikai témájú, a hazai turizmust népszerűsítő újságírói alkotásokra, a Nagykárolyi Polgármesteri Hivatal és a Helyi Tanács támogatásával.

A pályázatra Szatmártól Temesig és Marosig érkeztek művek. A zsűri (MÜRE: Ambur Attila, a nagykárolyi kulturális központ képviselője: Sălăgean Linda) értékelése nyomán 3 díjat adtunk át, írott és audiovizuális alkotásokat egyaránt jutalmaztunk. A díjak összértéke 1000 lej, támogatónk jóvoltából. A díjazottak: Antal Erika (maszol.ro), Bögözi Attila (vasarhely.ro), Egyedi Zsolt és Egyedi Bernadette (Egyedifilm alkotói csapat).

Román médiajogról magyarul

Hiánypótló szakmai kiadvánnyal jelentkezett ősszel a MÜRE. Őszi rendezvényünkön, Nagykárolyban mutattuk be új kiadványun-

kat, dr. Vallasek Magdolna (jogász, a Sapientia EMTE adjunktusa) *Médiajogi kalauzát*, amely az eligazító szaktanulmány mel-

Spielmann Sebestyén
Mihályt Ambrus Attila
laudálta

Ante scriptum - Benkő Judit nagykárolyi laudációja

Ez a laudáció nem hangzott el a Károlyi kastély lovagtermében, eredetijének hangalakja elveszett az ár-kádok alatt, papíralapú változata pedig valamely protokollzakó belső zsebében. A MÜRE eddigi történetében először tehát, dicséret két tételben: a célszemély Benkő Judit, a Kolozsvári Rádió szerkesztője.

Alázat, kitartás és szakmai igényesség, ha címszavakban kell mindazt összefoglalni, amit a zene és hallgatóbarát sajtómunkás eddigi pályáivéről e fesztív alkalommal illik megosztani a céltársak szűkebb-tágabb közösségével, anélkül, hogy az ünnepélyesség nyelvi sablonjai túlon túl zengzetes regiszterbe terelnék el a szöveget. Elsikadna a konkrétumban megragadható és értékelhető erény, személytelenné válna, amolyan letudott penzumává az indoklás, hogy miért

éppen Benkő Judit érdemesült idén a díjra.

Mindenekelőtt alázat; a doktori disszertáció után elnyerendő úgynevezett „fizetéspótlékot” csakis hathatós unszólásra igényelte, a koncertek, felvételek szervezésének „túlórát” „soha nem tett szóvá”, és egyszer sem láttam „nyomulni” sikereivel, eredményeivel.

Másodjára is kitartás: ahogyan ragaszkodik ahhoz, hogy élő adásban ott legyen hétfévente, bár a technika már jó ideje szavatolja az előregyártott műsorok kényelmesen tervezhető változatát. Ahogy az adáspultnál ülő műszaki más sebességre vált, amikor ő ül mikrofonhoz, pörgősre fogja, mert Benkő Juditnak mindig akad menet közben egy ötlete, félmondatos kiegészítése, amitől kerekesebb lesz a produkció. És szintén nem múlhat el szá-

mottevő zenei esemény az adáskörzetben, de nem ritkán azon túl is hogy ne reflektálná azt akár villáminterjú erejéig a Kolozsvári Rádió.

Harmadízben: kettőzött vektorú igényesség, egyrészt maga felé, másfelől a környezete iránt. Szakavatott és mégis lendületesen kö-zérthető házigazdai ismetetői a koncertteremben, amikor terjedelmes tárgyi tudás talapzatán idő és hely marad az imprókra, az ott és akkor kiötlött szófordulatokra, hasonlatokra. Oktatva kedveltet és viszont, ennél nyerőbb receptet akarva se remélhet a közszolgálati média híve, ki lennék, s kít megtisztel a lehetőség, hogy (újra)írhatom-gondolhatom a laudációt, amitől nem lesz ugyan jobb, legfeljebb ugyanolyan őszinte és vállalható.

Rostás-Péter István

Pro Amicitia-díj, 2014 – Sever Ioan Miu laudációja

1996-ban alapította Ágoston Hugó kezdeményezésére a MÚRE a Pro Amicitia-díjat. Egyesületünk Igazgatótanácsa az idén egyhangúlag egy olyan kezdeményezést kíván elismerni, amelyet főlegesen is hosszan magyarázni, hiszen a megismeréséhez elég néhány kattintás a billentyűkön, akár itt a lovagteremben, okostelefonjainkon.

A *Maghiaromania* blog alapítója, működtetője, Sever Ioan Miu olyan online fórumot hozott létre, amely egy nemzedékileg sajátos, fiatal közegben is eredményesen tehet román-magyar viszonylatban a kölcsönös megismerés, a kölcsönös előítéletek lebontása, a két kultúra közeledése, elfogadása ér-

dekében. És tesz is. Mindezt a műfaj lehetőségeit kihasználva korszerű, fiatalos nyelvezettel, szellemes megoldásokkal, egy szókimondó, tabudöntőgető, bátor attitűdöt képviselve.

És ami ennél is fontosabb, egyértelműen azért csinálja, mert a bukaresti fiatalember ezt fontosnak tartja. Nem politikai megfontolásból blogol, nem valamiféle megfelelési szándék vezérli, s nem kecsgető pályázati pénzek reménye. Pedig egy ilyen fórum igenis támogatást érdemel.

Ami a fontosat igazán hasznossá teszi, az az, hogy ennek a kezdeményezésnek ma már véleményformáló szerepe lehet, követőinek tá-

bora jelentősen meghaladja egy kisebb vidéki napilap példányszámát.

Hogy mennyire foglalkoztatja ez a blog a magyar olvasókat is, jelzi, hogy amikor egy éve interjút készített az Erdélyi Riport hetilap Sever Ioan Miuval, a világhálón is olvasható beszélgetés órák alatt megdöntötte a lap weboldalának addigi látogatottsági csúcsát. Tehát, ha nem is mindig értjük, de érdekeljük egymást. Ráadásul elfogulatlan külső szemlélőként ez a fórum, az itt megjelenő anyagok a magunk dolgai, a magunk konfliktusai jobb megértéséhez is hozzásegítenek.

Szűcs László

Nagykároly,
2014. szeptember 20.

lett romániai törvényszövegek részeinek magyar fordítását tartalmazza. (*A teljes törvényszövegek gyűjteménye felkerül a hamarosan megújuló MÚRE honlapra.*)

A szakkönyv megjelenése azért is fontos, mert hasonló magyar nyelvű könyv még nem látott napvilágot Erdélyben. A kiadást a Bethlen Gábor Alap erdélyi kiírásán elnyert pályázatból, a Riport Kiadó és az Europrint Kft közreműködésével sikerült megvalósítani.

Szűcs László, Dr. Vallasek
Magdolna és Rácz Éva
a Médiajogi kalauz
bemutatóján
Nagykárolyban

Újjáalakult az oktatási szakbizottság

Együttműködési megállapodást kötött a MÚRE és a BBTE Újságírási intézetének ma-

gyar tagozata. Az egyezményt Nagykarolyban írta alá, a rendezvény ünnepélyes momentumaként, Rácz Éva, a MÚRE elnöke és Györffy Gábor, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Újságíró Szak magyar intézetének vezetője. Az egyezmény (*lásd a mure.ro oldalán*) az elmúlt egy évben kialakított együttműködést erősíti, az egyetemi szakképzés, a felnőttképzés, könyvkiadás területén. Közös képzéseket, konferenciákat, szakmai táborokat szervezünk gyakorló újságírók és diákok részvételével, a szakma képviselőit a lehetőségek szerint bevonjuk az újságíróképzésbe, közösen feltérképezzük a végzős diákok munkalehetőségeit, együttműködünk dokumentum értékű anyagok cseréjében, közös szakmai könyvtár-bővítési akciókban, szakkönyvek kiadásában, valamint közösen munkálkodunk korszerű képzési-oktatási módszerek kidolgozásán.

A BBTE oktatóinak egy csoportjával való egyeztetések után körvonalazódott a terv, hogy ismét életre hívjuk a MÚRE oktatási szakbizottságát. Részvételi szándékát jelezte Simonffy Katalin, Györffy Gábor, Vallasek Júlia, illetve a Sapientia kolozsvári oktatója, Vallasek Magdolna, valamint a Sapientia marosvásárhelyi oktatója, Gáspár Sándor (a szakbizottság tagsága tovább bővíülhet).

A bizottságok alakulását a közgyűlés egyhangúlag jóváhagyta. A szakbizottság vezetésére a MÚRE elnöke Györffy Gábort kérte fel, aki ezáltal, a MÚRE alapszabályzata értelmében az IT tagja lett.

Az újságíró őrizze meg a maga autonómiáját

Kalotaszeg rózsafája gazdagon termi virágait. **Dr. Péntek János** nyelvészprofesszor is innen származik. A MÚRE Farnason rendezett riporttáborának a megnyitóját követően beszélgettünk az egyesület kezdeteiről, a romániai magyar közoktatás gondjairól, valamint arról, mit jelent számára a szülőföld.

Ön, mint a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének egykori tagja, hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?

A kezdetek közvetlenül a változások utáni időszakot jelentik, '90 januárjában lettem hirtelen az egyetemen tanszékvezető, akkor még együtt volt a nyelvészet, irodalom és néprajz. Ezt azért tartom fontosnak megemlíteni, mert ahogy emlékszem, már '90 májusában érkezett egy átirat az akkori magyar újságíró egyesülettől, hogy indítsunk újságíróképzést az egyetemen.

Mindaddig, amíg Váradon el nem indult egy más keretek között zajló újságíróképzés, a mi tanszékünk képzése jelentette a lehetőséget az újságírói alapok elsajátítására. Ezen kívül 1992-ben alakult meg az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége, amelynek magam is alapítója voltam. Ebben a keretben az akkori AESZ-t nagy népszerűség övezte, ugyanis az akkor alakult szerkesztőségek, rádióstúdiók, tévéstúdiók felkerestek bennünket, hogy segítsünk nekik, különösen a beszédtechnikai képzésben, ezért tanfolyamokat szerveztünk számukra. Megvoltak a kapcsolataink azokkal a magyarországi tanárokkal, akik Magyar Televízió, Rádió, a beszédképzését végezték, így minden nyáron megrendeztük Illyefalván a kéthetes tanfolyamot az említett oktatókkal, akik a beszédtechnikát fejlesztették. Úgy gondolom, ez egy nagyon jó dolog volt, azért is, mert segítette az indulást sok helyen. Emellett még voltak hasonló megmozdulások, MÚRE-rendezvények Tusnádon és más helyszíneken. Jó kapcsolataim voltak, ennek köszönhetően a MÚRE részéről az anyanyelvi mozgalom munkájában mindig részt vett valaki. Az AESZ-ben volt néhány újságíró, aki belső ember is volt, – itt említeném Nagy Zsuzsát, meg Komoróczy Györgyöt, aki Udvarhelyen nyugdíjazott újságíró, Tüzes Bálint tanár volt Nagyváradon, közben a katolikus sajtónak is munkatársa volt – elsősorban ők dolgoztak velünk.

Törvényszerű volt-e 1989 után az egyesület megalakulása?

Ez nem vitás. '90 után ez volt az egyik legjellemzőbb dolog Erdélyben, egy eufórikus intézményesülés ment végbe. Azt lehet mondani, hogy a sajtó felszabadult, sok új dolog történt, új sajtótermékek jelentek meg, új lehetőségek nyíltak meg. Egészen természetes volt ez az intézményesülés, mert a '90 előtti időszakra éppen az volt a jellemző, hogy semmilyen magyar intézmény már nem volt, vagy ami volt is, az politikai és pártfelügyelet alatt működő.

Fotó: Maszoló

A pártfelügyelet megszűntével együtt az addig jellemző cenzúra is megszűnt.

Intézményesen valóban, de lényeges kérdés, hogy a '90 előtti nemzedék mennyire tudott megszabadulni az öncenzúrától. Mindig ez az átkuk az ilyen rendszereknek, hogy az emberekbe beépülve mindig tovább élnek. Még napjainkban is van ilyesmi, aztán az ember attól félti a fiatalokat, hogy ez ne alakulhasson ki náluk. A sajtó millió függőségben van, anyagi függőségben, ami aztán politikai függőséggé nőheti ki magát, de a legfontosabb az, hogy az újságíró meg tudja tartani a maga autonómiáját, gondolkodhasson és véleményt mondhasson úgy, ahogy maga látja a dolgokat. Ez nemcsak az újságírókra vonatkozik, hanem az egész Kelet-Európának ez az egyik legnagyobb baja, hogy a korábbi rendszer az embereket erről teljesen leszoktatta. Lehet látni, hogy sok meglévő joggal azért nem élnek, mert nem tudják kellő méltósággal tudomásul venni ezeket a dolgokat. Óriási különbség van egy nyugati világban élő ember és egy olyan között, aki itt, a keleti világban szocializálódott, mert másképpen éli meg az életét. Jórészt ebben az játszik nagy szerepet, hogy az itt szocializálódott emberek tudatából és viselkedéséből hiányzik ez a fajta méltóság.

Két nyílt levelet is írt az erdélyi magyar oktatás színvonalának romlásáról. Lát-e változást e közleményei megjelenése óta?

2011. januárjában írtam egy nyílt levelet arról, miért fontos a gyerekek számára, hogy magyar nyelven tanulhassanak. Nyelvész-ként az anyanyelv fontossága mellett érveltem a tannyelv választásában. Pontosabban, hogy milyen előnyei vannak annak, ha valaki magyarul tanul, s milyen következményei vannak annak, ha valaki nem magyarul tanul.

2014. január 24-én jelent meg a *Krónikában* a második nyílt levelem, amely az első párja. Ebben azt írtam meg, hogy nem elég csak amellett érvelni és a szülőket arra rábeszélni, hogy a gyerekek magyarul tanulhassanak, hanem biztosítani kell azt, hogy a magyar oktatás színvonalas legyen, mert ha nem, akkor bizonyos értelemben zsákutcába kergetjük bele a gyerekeket, ha nem biztosítjuk az iskola versenyképességét és a tudás versenyképességét. Kénytelen voltam leírni és kénytelen vagyok most is elmondani, hogy az elmúlt húsz évben a meglévő lehetőségeink és önállóságunk ellenére a magyar oktatás színvonala minden jel és mérés szerint romlott. Különösen a szórványban most is sok szülő azért nem hajlandó a gyereket magyar iskolába adni, mert az az iskola, ami ott van a közelben, gyengén működik.

Milyen visszajelzések érkeztek leveleivel kapcsolatosan?

Elsősorban azoknak a felelősségére apelláltam, akik a hazai magyar oktatásban oktatáspolitikusként vagy a pedagógusszövetség vezetőiként funkciót töltenek be és tehetnek valamit. Két levélből persze aligha várható el, hogy megjavuljon a romániai magyar oktatás színvonala.

Volt a pedagógusszövetségnek egy küldöttgyűlése, ahová meghívtak engem is, ott volt az államtitkár is, aki a minisztériumban a magyar oktatást képviseli. Úgy láttam, a sajátban kizárólag a hivatalos vélemények jelentek meg, vagy többnyire az volt látható, hogy mit nyilatkozott a tanfelügyelő, iskolaigazgató és államtitkár. Mindenki azt nyilatkozta, ő mennyire csodálatos és milyen jól végzi a munkáját, ezen kívül a szülőtől kezdve mindenki más hibás.

Hogyan látja, milyennek kell lennie egy ideális pedagógusnak?

Határozott személyiség kell legyen a pedagógus, karizmatikus egyéniségnek kell lennie. Bizonyos született képességekkel kell rendelkeznie a tanárnak, mert én úgy látom,

a tanárok egy része születésétől fogva alkalmatlan arra, hogy pedagógus legyen.

A pedagógus, amikor becsukja az ajtót maga mögött, akkor 50 percen át ő az úr. Dolgozhat intenzíven, vonzóan, kedvesen és eredményesen, vagy ellinkelheti az időt. Ami fontos, hogy a pedagógus lássa a tanulókat, külön-külön is, felismerje a személyiségeket, ne csak a tömeget lássa. Ha a pedagógus nem látja külön-külön a gyermekeket és bizonyos értelemben nem tud mindegyikkel külön is foglalkozni, akkor azt jelenti, hogy nem tudja rendesen végezni a dolgát.

Mi a helyzet a közoktatással Kalotaszegen?

Itt is vannak oktatásszervezési problémák, továbbá sok faluban kevés a gyermek. Ezt nálunk kétféleképpen szokás megoldani: vagy kollégiumba viszik a gyermeket, vagy busszal utaztatják naponta, ezért sok az ingázó gyermek. Az idei levelemben hangot adtam annak is, hogy Hargita megyében több mint ötezer ingázó gyermek van, ami szerintem eléggé botrányos dolog. Ami valójában fontos volna, az nem teljesül Kalotaszegen sem. Ez abban áll, hogy tízéves korig minden gyermek a saját falujában tanulhasson, akkor is, ha kevesen vannak, akkor is, ha két vagy három gyermek van. Egy tanítónak a fizetése nem akkora, hogy azt ne lehetne előteremteni. Az, hogy hatéves gyermekeket utaztatnak, vagy hogy hatévesen bentlakásba megy a gyermek, az semmilyen szempontból nem jó.

Kalotaszentkirályon bentlakás van, ahová a környékbeli falvakból vitték be a gyerekeket, Körösfőre négy faluból szállítják autóval a diákokat. A nyolcadikosok záróvizsgáján bebizonyosodott, hogy a körösfői iskola megyei szinten ebben az évben is a legjobb falusi iskola volt Kolozs megyében.

Kalotaszeg szülőteként milyen emlékek fűzik ehhez a tájegységhez?

A gyermekkorom részben a háború volt, nagyon nehéz időszak, sok szegénységgel, gondnal. Itt akkor nagy családok voltak. Az én gyermekkoromat a háborús időszak, meg az azt követő nehézségek miatt nem mondanám olyan romantikusnak, nem ilyen jellegűek az emlékeim, hanem az, amit naponta el kellett gyermekként is végezni. Az embert néha ezek a nehezebb körülmények edzik, ennek is vannak olyan hatásai, hogy a munkában, akár a további életben erősítenek meg. Körösfőn nőttem fel, aztán 14 éves koromra középiskolába Váradra kerültem, utána már csak a szünidőket töltöttem otthon.

Ez nem olyan jellegű gyermekkor volt, aminek volna valamilyen meseszerűsége, nagyon is reális volt, sok reális napi gondnal kellett szembenéznünk.

Milyen jelentőséget tulajdonít annak, amikor hazalátogat?

Körösfőn a családomból már nem él senki. Az én hazalátogatásom inkább azt jelenti, amikor van valami falurendezvény vagy a távoli rokonságban történik valami, akkor hazalátogatok. Ami szintén jó, Körösfő mellett van egy szép ligetes erdő és az egyetemről a tanszékről minden áprilisban, amikor legszebb a tavaszi idő, kijövünk egy-egy hétvégére. Most meg itt Farnason lenni, ez nekem tágabb értelemben ugyancsak szülőföld. Persze, itthon vagyok!

Burján Kinga

(BBTE, Szociokulturális kommunikáció szak,
II. év, magiszteri képzés)

Mire készítünk fel?

Médiaoktatás a BBTE Újságírás szakán

Békéscsabán rendezték meg az MTVA tanácsadó testületként szolgáló Kós Károly Kollégium őszi szakmai konferenciáját, melyre a Kárpát-medence tudósítói hálózatának munkatársai is meghívást kaptak. Az alábbiakban **Györffy Gábor**, egyetemi adjunktus (BBTE), a MÚRE oktatási szakbizottságának elnöke előadásának szerkesztett változatát közöljük.

A kommunikációs technológiák fejlődésének hatására az elmúlt két évtizedben az újságírás világszerte gyökeres átalakuláson ment keresztül. A médiakonvergencia egyre erőteljesebb térhódítása nyomán az online újságírás egyre inkább kezd túlsúlyba kerülni, és ez a tény megváltoztatja a szakma követelményeit és módszereit, ugyanakkor a média intézményi környezetét is. A kommunikációs robbanás társadalmi szinten is éreztette hatásait, így az olvasók igényeit is átalakította, elsősorban a gyors hírközlés, valamint a hang- és képelemeket közléstevő tartalmak irányába.

Az egyetemi szintű kolozsvári újságíró oktatás 1993-ban még a hagyományos, nyomtatott újságok korszakában indult a Babes-Bolyai Tudományegyetemen. A kilencvenes évek közepén az internet még hőskorát élte, az elektronikus levél kuriózumnak számított: az új kommunikációs technológiák gyakorlatilag pár esztendő alatt váltak életünk nélkülözhetetlen szereplőivé, és lényegesen felgyorsították a mindennapi kommunikációt. A mobiltelefon az ezredfordulóra terjedt el, majd vált később a multimédiás tartalmak hordozójává. Az interneten való böngészés fokozatosan napi tevékenységgé vált, és a sajtó is igazodott az új lehetőséghez, így a médiatartalom átköltözött a világhálóra.

Habár az oktatás céljai alapvetően ugyanazok maradtak, mint két évtizeddel ezelőtt, az az szakembereket képezni a médiainstítúciók számára, az újságírás oktatásnak számos új tényezővel és kihívással kell szembenéznie. Elsősorban a szakmában bekövetkezett válto-

zásokkal, az új követelményekkel kell lépést tartania, amit csak úgy lehet elérni, ha a tanintézmény szoros kapcsolatot alakít ki a szakmával, a szerkesztőségekkel és az újságírókkal.

A három féléves kötelező szakgyakorlat lehetőséget nyújt BBTE Újságírás Szakán tanuló diákoknak, hogy élesben végzett munka során teszteljék az újságírás gyakorlatát. A szakgyakorlat arra is kiváló alkalom, hogy a szerkesztőségekben mentorálást vállaló újságíróktól visszajelzéseket kapjunk a diákok képzésével kapcsolatban. Fontos lenne ugyanakkor, hogy a szakmával kialakított kapcsolat kétirányú legyen, azaz a szerkesztőségek is megismerjék a képzés jellegét, teljes folyamatát a felvételtől kezdve a végzésig, beleértve a szakra jelentkező középiskolások sajátosságait. Hiszen csak így tudnak érdemben javaslatokat fogalmazni a képzést illetően.

Annál is inkább, mivel a jelenlegi felvételi rendszer – a tényleges szelekciós kritériumok hiánya – miatt az Újságírás Szakra felvételt nyert diákok meglehetősen eltérő képességekkel és érdeklődési körrel kezdik el az egyetemet. Ez nem jelenti azt, hogy bárkiről is le kellene mondani, hanem azt, hogy egyénileg kellene fejleszteni mindenkiben a szakmához szükséges képességeket, ami nyilván lényegesen nagyobb feladat, mint az egységesen végzett képzés.

A szerkesztőségek és a tanintézmény közötti együttműködést, egyben a gyakorlati képzést erősítik azok az előadások, szemináriumok és műhelyek, melyeket újságírók tartanak diákjaink számára a kötelező előadásokon kívül. Az elmúlt években számos ilyen rendezvényre került sor, nem egyszer a Magyar Újságírók Romániai Egyesületével közös szervezésben. Az egyetemi órákon is gyakran szere-

Az MTVA által szervezett
békéscsabai tanácskozás
résztevői

pelnek vendéglelőadó újságírók, akik a tananyag kiegészítéseként személyes tapasztalataikról beszélnek.

Ezek a foglalkozások azért is szükségesek, mert a jelenlegi romániai felsőoktatási rendszer sajnos ugyanúgy tudományterületnek tekinti az újságírást, mint például a matematikát, ezért a tantárgyak gazdái kizárólag tudományos fokozattal rendelkező oktatók lehetnek. Történik ez annak ellenére, hogy az alapképzés feladata nem médiatudományi szakértők, hanem elsősorban gyakorló újságírók képzése. A rendelkezést esetenként csak leleményességgel lehet megkerülni annak érdekében, hogy legjobb szakembereket foglalkoztassuk.

Szintén a gyakorlati műhelyek közé tartoznak a kolozsvári diákmédia intézményei, melyeket nagyrészt szakunk hallgatói működtetnek: a Campus és a Perspektíva diáklapok, valamint a Café Rádió. A budapesti tanulmányúton, melyet hagyományos módon minden év márciusában szervezünk, másod- és harmadéves diákjaink vesznek részt. A kéthetes program során a hallgatók bepillanthatnak a legfontosabb budapesti médiainstítúciók működésébe: az idén tavasszal többek között a Magyar Televízió, az MTI, a Népszabadság, a Magyar Nemzet, a Nők Lapja szerkesztőségébe látogatunk el.

Másfelől az újságíró képzésnek szükségképpen figyelembe kell vennie az oktatási módszerekben és számonkérésben bekövetkezett paradigmaváltást, hiszen a mai, információs társadalomban felnőtt diákokat nem lehet ugyanazokkal a módszerekkel oktatni, mint húsz évvel ezelőtt. A mai diákok jellemzője, hogy a gyorsan megszerezhető és azonnal alkalmazható információt igényelik, amivel rövid időn belül látható és tesztelhető eredményeket érhetnek el. Ezért a mai hallgatókat már nem köti le a klasszikus, frontális előadás módszere, sokkal inkább az interaktív, kreativitást feltételező feladatok megoldása.

Az is egyértelmű, hogy a tantárgyak egy részét nem lehet ugyanazzal a változatlan tartalommal oktatni: az online média kihatott a műfajok elméletére és gyakorlatára, a sajtófotó és a televíziózás eszközei folyamatosan fejlődnek,

a számítógépes kompetenciák tanítását pedig a mai fiatalok ismereteihez kell igazítani. Azzal is számolnunk kell, hogy a változások nem fognak megállni ezen a ponton, tehát a hallgatóink egy folyamatosan átalakuló médiarendszerben fognak dolgozni, melyen fejlődési irányát jelenleg csak sejtethetjük.

A tantervbe új tantárgyak kerültek: az online újságíráshoz jellemző multimédiás tartalmak előállításához kapcsolódó tárgyak. A magyar nyelv helyes használata természetesen továbbra is alapkövetelmény minden újságíró számára, ebben nem köthetünk kompromisszumot, azonban egyes tantárgyakról le kellett mondanunk: kikerültek a tantervből bizonyos elméleti és történeti tárgyak. Persze, tudatában vagyunk annak, hogy a fiatal újságírók általános műveltségének a hiánya már sokszor felmerült különböző fórumokon, de azt is be kellett látnunk, hogy nem vállalhatjuk ezeknek az ismereteknek a teljes körű oktatását.

A mai újságírásban összemosódnak látszanak azok a szakterületek, amelyeket egy-két évtizeddel ezelőtt még egyértelműen meg lehetett különböztetni. Egyre inkább olyan szakemberekre van szükség, akik nem csupán megírják a tudósítást, hanem fotót, hangot és mozgóképet is tudnak mellékelni hozzá, tehát el tudnak készíteni egy teljes multimédiás anyagot, ami azonnal megjelenhet például az online portálon. Nyilvánvalóan továbbra is szükség van a hagyományos újságírókra, szerkesztőkre, riporterekre, de emellett megjelentek az egyezzerre sokoldalú információt szolgáltató újságírók. Ezért fontos az oktatásban a különböző tantárgyak – az írott sajtó, a rádió, a televíziós és számítógépes ismeretek – összehangolt tanítása, a sokoldalú kompetenciák fejlesztése. Erre való tekintettel a BBTE Újságírás szak elnevezés már ideje múlt – a valóságot inkább a Média szak elnevezés fedné –, hiszen tantervünk nem csupán a klasszikus újságírás, hanem egyre inkább a korszerű multimédia oktatása felé irányul.

Ma már a romániai magyar sajtóban alig van olyan szerkesztőség, ahol a végzettjeink ne lennének jelen. Az is igaz, hogy az utóbbi években kiszélesedett az oktatási paletta, és olyan képzések jelentek meg, amelyek a médiának különböző részterületeit fedik le, vagy a médiához kapcsolódnak. Külön szakokon képeznek Kolozsváron fotó-filmes, kommunikációs szakembereket és operátorokat. Emiatt a BBTE keretén belül működő Újságírás Szak is újrapozicionálódott az oktatási piacon, hiszen ez az egyedüli szak, ahol a szó teljes értelmében vett újságírókat képeznek.

Médiaetikai ajánlás

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) csatlakozik a magyar média- és hírközlési biztos öngyilkosságokról szóló tudósításokra vonatkozó ajánlásához. Az erre vonatkozó döntést Egyesületünk a legutóbbi, 2014. szeptember 19-én, Nagykárolyban megtartott közgyűlésen hozta meg. Csatlakozásunkat a lelki egészség világnapjának előestéjén tesszük közzé.

A közgyűlés egyhangú döntése értelmében, a felelős, a megelőzést segítő tájékoztatás érdekében, a MÚRE ajánlja a szerkesztőségeknek, hogy öngyilkosságokról szóló tudósításaikban vegyék figyelembe a médiabiztos Ajánlásában foglaltakat, és szorgalmazza a MÚRE etikai testületének, a Becsületbírósnak, állásfoglalások megfogalmazását a romániai magyar sajtóban jelenségszerűen felbukkanó etikai vétségek kapcsán.

A média- és hírközlési biztos Ajánlása összefoglalja az öngyilkossággal kapcsolatos tudósítások bizonyított társadalmi hatását, és javaslatot tesz az öngyilkossággal kapcsolatos pontos, felelősségteljes és etikus tudósi-

tásra. „Tudósításuk ugyanis hatással lehet sebezhetőbb embertársainkra, utánzásra készítheti őket. A felelősségteljes tudósítás általános ismereteket közvetít az öngyilkossággal kapcsolatban, bátorítást adva a veszélyeztetett személyeknek, hogy segítséget kérjenek” – áll a dokumentum indoklásában. Az Ajánlás teljes szövege elolvasható az alábbi linken: mediaeshirkozlesibiztos.hu/dokumentum/1364/vegleges_ajanlas.pdf

A fenti Ajánlás előzménye, hogy a Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ) és a MÚRE elnökségének augusztus végi, Félixfürdőn megtartott találkozásán részt vett a magyar média- és hírközlési biztos, dr. Bodonovich Jenő, aki felkérte a MÚRE-t, hogy csatlakozzon az öngyilkossági esetekről való tudósításokra vonatkozó ajánlás támogatóihoz. A MÚRE igazgatótanácsa 2014. szeptember 5-i ülésén úgy döntött: támogatja, és a közgyűlésnek elfogadásra javasolja a MÚRE csatlakozását a biztosi ajánláshoz.

Kolozsvár–Marosvásárhely,
2014. október 9.

Dr. Bodonovich Jenő

Találkozó Félixfürdőn

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) és a Magyar Újságírók Országos Szövetségének (MÚOSZ) 17 évvel ezelőtt megkötött együttműködési megállapodását újították meg augusztus végén Félixfürdőn, egy két napos szakmai tanácskozás keretében. A megállapodást Rácz Éva, a MÚRE és Tóth Károly, a MÚOSZ elnöke írta alá.

A tanácskozáson jelent volt Bodonovich Jenő az Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság biztosa, Kövér Tamás, a MÚOSZ Etikai Bizottsága alelnöke, a Média Önkormányzati Testület titkára és Kiss G. Péter a MÚOSZ EB eljáró tanácsának elnöke, Farczádi Attila, a MÚRE ügyvezetője, Bögözi Attila, a MÚRE becsületbírósnak, állásfoglalások megfogalmazását a romániai magyar sajtóban jelenségszerűen felbukkanó etikai vétségek kapcsán.

A tanácskozás során szó esett a MÚRE etikai kódexének átdolgozásáról, a médiabiztosnak az öngyilkosságok bemutatásáról szóló ajánlásáról, valamint a Média Önszabályzó Testülethez, mint ernyőszervezethez való csatlakozás lehetősége is felmerült.

A két újságírószervezet
közti megbeszélés
Félixfürdőn

Közös nyilatkozat

A MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK ROMÁNIAI EGYESÜLETE (MÚRE) ÉS A MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE (MÚOSZ) EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSÁNAK MEGÚJÍTÁSÁRÓL

1. A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége (MÚOSZ) jelen nyilatkozattal megerősíti a két szakmai szervezet 17 éve, az 1997. október 13-án, Nagyváradon aláírt EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS alapján intézményesen fenntartott kapcsolatát.
2. Közös vállalásunk, hogy a két egyesület közbenjár a két ország szakmai szervezetei szorosabb együttműködésének, tapasztalatcseréjének kialakításában.
3. A felek megújítják elhatározásukat, hogy illetékes testületei, munkabizottságai és szakosztályai szorosabban együttműködjenek etikai, oktatási-szakképzési, szociális és más területeken.
4. Az Együttműködési megállapodásban valamint jelen KÖZÖS NYILATKOZATBAN foglalt elvi megállapodások gyakorlati kivitelezésére, a két szervezet egyeztető és munkabizottságot hoz létre, amely együttműködési terveket készít, és konkrét javaslatokat terjeszt a két egyesület testületei elé.
5. Mindkét egyesület legitimnek és szakmai szempontból előrelépésnek tekinti a Magyar Újságírók Etikai Együttműködési Testületének (MÚEET) Média Önszabályozó Testületté (MÖT) történt átalakítását, amely az Európa Tanács (ET) Parlamenti Közgyűlése által megfogalmazott alapelvek figyelembe vételével jött létre, s amelynek célja a sajtóetikára, a szakmai pontosságra, a személyiségi jogokra vonatkozó alapelvek meghatározása és érvényesítése. A MÚRE és a MÚOSZ kijelenti, hogy a MÖT kereteiben is szoros együttműködésre törekszik és közösen is támogatják azokat a törekvéseket, amelyek képesek javítani a szakma teljesítményén, s ezzel együtt az újságírás és az újságírók társadalmi elismertségén.
6. Mivel a MÚOSZ alapszabálya lehetővé teszi, hogy romániai magyar újságírók is a szervezet tagjai lehessenek, a MÚRE a továbbiakban is elismeri tagjai sorában a kettős szervezeti tagságot. Így bármely MÚRE-tag, a MÚOSZ Alapszabályzata értelmében kérve felvételét a szervezetbe, részesülhet mindazon kedvezményekben, amelyeket a MÚOSZ biztosít tagjainak. A MÚOSZ-tagok ugyanakkor, tagfelvétel után, szintén igénybe vehetik a MÚRE-tagoknak biztosított kedvezményeket. Továbbá, Tóth Károly MÚOSZ-elnök és Rácz Éva MÚRE-elnök 2014 tavaszán folytatott tárgyalásainak eredményeként, a MÚRE-tagok is kedvezményesen üdülhetnek Tihanyban, a MÚOSZ-üdülőben.
7. Folytatva a korábbi évek gyakorlatát, felkérésre, a MÚRE a jövőben is javaslatot tesz a romániai magyar sajtó képviselőinek Aranytollal való díjazására, amelyet a MÚOSZ adományoz, életművük elismeréseként, a több évtizedes újságírói pályafutásuk alatt kiemelkedő munkát végzett, elsősorban nyugdíjas kollégáknak.
8. Jelen KÖZÖS NYILATKOZAT megerősíti az 1997-es Együttműködési megállapodás 5. pontját, amely szerint „a nyelv és kultúra talaján kiemelt jelentőségű együttműködés érdekében a MÚRE és a MÚOSZ szükségesnek tartja, hogy minden esztendőben legalább kétszer – egy ízben, Romániában, egy ízben Magyarországon – a két szakmai egyesület vezetői tanácskozzanak a közös, illetve a kölcsönös érdekű ügyekben”.

Budapest–Nagyvárad
2014. augusztus 29.

Tóth Károly **Rácz Éva-Mária**
a MÚOSZ elnöke a MÚRE elnöke

A valólátó Prospero

MAROSVÁSÁRHELYI BESZÉLGETÉS AZ ARANYTOLL-DÍJAS GÁLFALVI ZSOLTTAL

„Az értékek relativizálódása, a fogalomzavar, a felelőtlen személyi támadások közepette különösen fontos, hogy az újságírók szakmai egyesülete okos szóval és jó példával olyan etikai és közhangulat kialakítását és érvényesülését munkálja, amelyben az értelem érveire és nem a hangzatos frazeológiára fogékony a közvélemény.”

A 2014-es Aranytoll adományozásakor elhangzott laudációban Önt az erdélyi, romániai magyar kulturális közélet intézménnyel felérő személyiségeinek egyikének nevezték. Tavaly, a nyolcvanadik születésnapja alkalmából kiadott emlékkötetben munkásságát olyan szerzők – köztük Aranytollasok – méltatták, mint Ágoston Hugó, Bogdán László, Egyed Péter, Földes György, Horváth Andor, Ilia Mihály, Kántor Lajos, Konrád György, Kovács András Ferenc, Lőrincz György, Markó Béla, Pomogáts Béla, Vörös Károly. Közíróként a párbeszéd és a türelmesség legkitartóbb romániai magyar hirdetője. Ezek közül mi az, ami az Ön számára a legfontosabb, és hogyan fogadta az Aranytoll díjat?

Valóban, tavalyi kerek születésnapomon több barátom is intézmény-értékű személyiségről és munkásságról beszélt köszöntőjében. Számomra ezek az utalások nem a jóindulatú és jóleső elismerés miatt emlékeztetéseket. Az intézményteremtés és -éltetés akkor és ott válik kulcskérdéssé, amikor és ahol egy közösségnek zord időben kell létének feltételeit és értelmét biztosítania. A mi vidékünkön – és itt nemcsak a szűkebb szülőföldre gondolhatunk – a különben változékony időjárás szinte mindig zord, az intézmények léte és működtetése állandó gond, a közélet, a kultúra, a szellemi élet minden területén is. Érthető, hogy azok beszélnek-írnak minderről, akik maguk is intézményteremtők, éltetők voltak és azok ma is. Az intézményeket működtető vagy azokat pótló alkotók a magyar szellemi életben, műveik hatásán túl, magatartást, gondolkodásmódot, példát, leleményt, nyitottságot, teremtő erőt sugároznak. Számomra alapvetően fontos a párbeszéd, az összefüggéseket feltáró, elemző, felelős gondolkodás az értékkritériumok következetes érvényesítése és a ragaszkodás az értelmes cselekvés ritkuló, de feladhatatlan lehetőségeihez.

Újságíróként kezdte pályafutását, első írásait 1949-ben a Népújság közölte. Publicisztikájáról méltatói azt emelik ki, hogy a „humanizmus és a magasrendű hivatástudat felelőssége hatja át”. Miért tartja fontosnak mindegyre hangsúlyozni az irodalom, irodalmunk elvi elkötelezettségének, nemzet- és identitásvédő szerepe vállalásának szükségességét?

A kérdés arra emlékeztet, hogy még nem töltöttem be a tizenhatodik évemet, amikor egy napilap állandó munkatársaként kezdtem dolgozni és még innen voltam a tizennyolcon, amikor egy irodalmi-művelődési hetilap szerkesztőségében alkalmaztak. Felettből mozgalmas, feszült és ellentmondásos időszakban kezdtem az újságírást és a közírást. Sok mindent nem tudtam, vagy rosszul tudtam, abban azonban biztos voltam, hogy az értelem, a gondolkodás, az állandó ta-

nulás és tájékozódás nélkülözhetetlen. És hittem, hogy az embernek, ha már össze tudja fűzni a szavakat, meg kell próbálnia, a maga korlátozott lehetőségei között valamit igazítani a világon. Ehhez az igyekezetemhez kezdetben számos illúzió és naivitás keveredett – de a mindennapok erélyesen és kíméletlenül józanságra és valólátásra oktattak. Olvasmányaim és tapasztalataim megértették velem, hogy az értelmes emberi lét és az értelmes emberi szó esélyeit az emberi butaság veszélyezteti. Az emberek világszerte sok mindentől rettegnek, de nem tanulták meg, nem fogták fel, hogy nem az érzelemtől, hanem a butaságtól van félnivalójuk.

Az írás értelméről vagy értelmetlenségéről sokféle vélekedés fogalmazódik meg a változó idő forгатagában. A lehangoló és kudarcos tapasztalatok ellenére sem akarok lemondani az irodalom, a művészet lehetőségeiről az értelem, az emberség érvényesülésének összetett áttételes árnyaltos folyamatában.

Az írástudó, persze sokféle úton-módon egyengetheti az értelem lehetőségeit, alkotásnak, egyéniségének, hajlamainak függvényében. Az alkotás különböző útjain a mondanókat, a gondokat, a gondolatokat találkoztatja a történelmi sors, a tovább élő értékek közössége és meghatározóan a nyelv. A nyelv művelése, ápolása kifejező erejének gazdagítása, a tudatos nyelvi igény és gond, ugyanakkor a nyelv használatának, jogainak biztosítása nem egyszerűen nyelvvédelem, hanem létünk és értelmünk önvédelme. Ez minden írástudó gondja és felelőssége. Ott, ahol nyelvünk helyét és használatát homogenizáló gyakorlat korlátozza, ez a felelősség állandó szellemi készenlétre kötelez.

Tavaly, születésnapjára barátai a marosvásárhelyi Bolyai Klubban irodalmi estet is szerveztek a tiszteletére, mely alkalommal Földes György budapesti történész Önt Erdélyi Prospero-nak nevezte, mondván: „Erdély nem sziget, mégis van neki Prosperója, igaz, nem az igazi, viszont valóságos. Neki nincs se világi, se túlvilági hatalma. Gálfalvi Zsolt Prosperóra emlékeztet. Miért is? Mindenekelőtt a bölcsesség okán.” Mit tart a legnagyobb sikerének, amire nyolc évtized távlatából is örömmel gon-

Fotó: Antal Erika

dol vissza, illetve van-e olyan dolog, amit szívesen elfelejtene?

Földes György idézett szavai baráti túlzásaival együtt azért is léleksimogatóak, mert Prospero története alpműként munkál bennem. Gyakran idézem fel, új és új árnyalatait végiggondolva. Kénytelen vagyok tudomásul venni: nem Prospero emberséges bölcsessége terjed a világban, hanem Caliban vad indulatai és primitív mentalitása. Prospero bűvös erejéből áttételesen részesedhettem, másokkal együtt. Azt vélem jelentős eredménynek, hogy életem során találkozhattam, szót válthattam, együtt gondolkodhattam s néha cselekedhettem is olyan írástudókkal, akik különböző módokon és változatos helyzetekben, kudarcokkal küzdve és visszhangot keltve próbálták a szellem erejével elviselhetőbbé, emberhez méltóbbá alakítani az életet.

Amit szívesen elfelejtenék: több mint tíz esztendeje, másfél évtizedes munka után el lehetetlenült számomra egy hetilap szerkesztése. Egy lapról kellett lemondanom, amely bonyolult történelmi helyzetben az értelmet, a párbeszédet, a valólatást, a széles ölelésű tájékozódást, a totalitarizmus gondolkodásmódjától való megszabadulást kívánta szolgálni. A totalitarista diktatúra megdöntése utáni napokban vállaltam a lap új folyamának a szerkesztését, és amikor lemondtam, már az új évezred ellentmondásai, értelmetlenes fordulatai kormozták a láthatárt.

Alapvetően nem egy tétlenséget kedvelő ember, nyugdíjasként is aktívan részt vállalt a közéletben, korábban volt a Romániai Írók Szövetségének vezetőségi tagja, a Romániai Magyar PEN Klub elnöke, A Hét főszerkesztője, a köztévé vezetőtanácsi tagja, egy évig elnöke. Most mivel foglalkozik?

Szenvedélyesen érdekel mindaz, ami a közéletben, az irodalomban, művészetben lényegesnek látszik, akkor is, ha gyakran van okom elkedvetlenedésre, bosszúságra, aggodalomra. A felháborodás jogához és a toleranciához egyaránt ragaszkodom. Néhány közéleti megbízatásomról azért mondtam le, mert a fiataloknak kell minél több teret biztosítani. Egyébként sokat olvasok, gyakran már ismert műveket lapozok felé újra, azok biztosan nem okoznak csalódást, bár meglepetést néha igen. Szeretek barátaimmal, kollégáimmal beszélgetni, vitázni, emlékeket idézni, cserélni. Képzletben azokkal is rendszeresen folytatom a párbeszédet – egyre többen vannak – akik kortársaim közül eltávoztak. A tollat – többrendbeli személyes okok miatt – csak ritkán veszem a kezembe. Nagyon tudok örüdni minden magvas írásnak és ígéretes tehetségnek.

Hosszú időn keresztül aktív tagja volt a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének. Mint a romániai magyar sajtó korelnöke, milyen tanáccsal segítené a generációváltás útjára lépett, megújulást hirdető egyesületi vezetőséget?

A MŰRE munkáját ma is érdeklődve figyelem. Az új vezetőségnek nem tanácsokra lenne szüksége, hanem tisztázottabb viszonyokra a sajtón belül. Nem tanácsadó szándékkal, hanem mindnyájunkat emlékeztetően szeretném újra és újra elismételni, hogy a sajtószabadság és az újságírói, szerkesztői felelősség – minden ellenkező híresztelés és gyakorlat ellenére – kölcsönösen feltételezi egymást. Biztató lenne, ha az újságírók céhe továbbra is igyekezne ragaszkodni a szakma gyakorlásának alaptörvényeihez. Tudom, nehéz újságot írni és szerkeszteni, miközben a nélkülözhetetlen anyagi támogatás kötelező viszonzásaként politikai és gazdasági tényezők nem ritkán elfogult, az objektív tájékoztatásról lemondó, egyoldalú információt, magyarázatot várják el. Az értékek relativizálódása, a fogalomzavar, a felelőtlen személyi támadások közepette különösen fontos, hogy az újságírók szakmai egyesülete okos szóval és jó példával olyan etikai és közhangulat kialakítását és érvényesülését munkálja, amelyben az értelem érveire és nem a hangzatos frazeológiára fogékony a közvélemény. Kíváncsok lennének, hogy a MŰRE szakmai szövetséghez illően és a nemzetiségi lét irratlan törvényeihez igazodva továbbra is igyekezzen távol tartani magát a magyar sajtó, különböző vidékein elterjedt acsarkodó, gátlástalanul rágalmazó, az eltérően gondolkodót megsemmisíteni akaró módszerektől. Abban a fertőző légkörben, amelyet a modern kommunikáció technikai lehetőségeivel visszaélve az agresszív butaság próbál meghonosítani, meg kell maradnunk józannak, valólatónak, az értelem becsületérzéséhez hűnek. Hinni akarom, hogy a romániai magyar újságírók egyesületének vezetői és a tagok többsége a szakmai és erkölcsi igényesség jegyében tudja a megfoglyatkozott olvasótáborot visszahódítani.

Ehhez kívánok mindnyájunknak felelősségtudatot, hozzáértést, leleményt a szorongató gondokat szelídítő munkakedvet.

Lejegyezte: **Bögözi Attila**

Érmihályfalva.ro – egy kisváros naprakész portálja

Az érmihályfalva.ro portál története visszanyúlik arra az időre, amikor a Bihar megyei RMDSZ-szervezet a többségében magyarok lakta, illetve a jelentős magyar lakossággal bíró városok, községek részére központosítva készítettett egy-egy, a település nevét tartalmazó portált. Az ezredforduló környékére tehető pontos évszámról megoszlanak már a vélemények, talán nem is fontos ez már. Esetünkben az oldal élete sokáig a hivatalos közlendők (tanácsi határozatok, vagyonynyilatkozatok, álláshirdetések) megjelentetésére korlátozódott. Közben a városvezetés állandóan hiányolta a lakosság naprakészebb informálását, hiszen az időnként meg-megjelenő, aztán egy időre újra eltűnő városi újság (*Érmihályfalvi Figyelő*) az utóbbi években jobbra a megyei napilapban megjelenő híreket hozta újra, jókora késéssel. Igény tehát volt, én egy önálló portál létrehozását is javasoltam egy időben, a tanácsosok a meglévő felpörgetésére szavaztak, de erre is csak a legutóbbi helyhatósági választás után került sor, az új vezetőket már nem is kellett győzködni fontosságáról.

Rencz Csaba, az
Érmihályfalva.ro
szerkesztője, mindenese

A hivatalos rész maradt a városháza alkalmazottainak hatáskörében, én az úgynevezett hírek rovatot vettem át, az első anyag 2012. július 6-án jelent meg. Azóta a magam szabta mércének megfelelően napi egy-két, de van, hogy öt-hat hír, tudósítás, beszámoló is megjelenik a legváltozatosabb témákban. Hozzáteve, hogy Érmihályfalva 10 ezer lakosú kisváros, ez elég jelentős számként értékelhető, s tekintve, hogy egyedül végzem a munkát – tehát egy személyben vagyok riporter, fotós, szerkesztő, korrektor, beíró, tördelő, technikus és minden egyéb, amire szükség van – feladatnak sem utolsó. Mivel tizenhetedik éve vagyok a nagyváradi Bihari Napló napilap, és a hozzá tartozó erdon.ro portál riportere is, természetesen vannak átfedések (forrásként mindig a megyei lap/portál szerepel, és nem fordítva). Saját ötletként hoztam létre a Honismeret rovatot, melynek állandó szerzője van, havi két-három anyaggal. Próbálkoztam a Saját tollak rovattal is, de a helyi tollforgatók nem voltak vevők rá.

A népszerűsítés szerintem ma már elképzelhetetlen a Facebook nélkül, minden anyagot megosztok a közösségi oldalon – a honlap

saját profilján –, ahol aztán már nem is kontrollálható módon terjed tovább. Ehhez tartozik, illetve a munkámat könnyíti, és jobbítja is egyben, hogy ahol csak lehet, bevonok pedagógusokat, mindenféle civil szervezeti és egyházi vezetőket, de diákokat is, akik egy-egy eseményről jobb esetben beszámolót írnak, amit csak át kell fésülni, de legalább információkat szolgáltatnak, és természetesen fotókat is. Az ilyen írásokat aztán még nagyobb kedvvel terjesztik a saját ismeretségi körükben az illetők.

Az olvasottságot illetően 30-35 ezer kattintás körül vagyunk havonta átlagban, de például a városnapnak számító májusi Nyíló Akác Napok idején ezt jóval meghaladjuk, igaz, az a négy nap embertelen munkát igényel, hiszen mintegy 50 eseményt kell átfogni.

A város történéseinek, híreinek közreadása a fő cél, de sokan veszik jónéven, hogy a közvetlenül szomszédos települések jelentősebb eseményeit is beharangozzuk, ilyenkor látszik, hogy azokon is mennyien figyelik az oldalt. Az is szemmel látható (illetve mérhető), hogy világszerte kattintanak ránk, például sok olvasónk van Olaszországban, Izraelben, Angliában, Spanyolországban, ahová sokan elmentek dolgozni, de a szemüket rajtunk tartják. Nagy sikere volt például a külföldön tartózkodók között, amikor az idei Nyíló Akác Napok idején egy közeli térfigyelő kamerát a főtéri színpadra irányítottunk. Ez a kamera állandó élő képet ad a főtér életéről, ami a portálról bármikor elérhető, de ezekben a napokban a színpadi történéseket továbbította az ottontól távol lévőknek, akik nem csak a koncerteket láthatták, de például a gyerekek műsorait is – igaz, hang nélkül, csak képpen.

A portált az önkormányzat működteti, reklámokat nem jelenítünk meg rajta.

Rencz Csaba

Partiumi magyar hírlapsírató

A hogy arról előző számunkban is írtunk, tulajdonosa beszüntette a Szatmári Magyar Hírlap további további megjelenését. A szép ígéret akkor úgy szólt, hogy hamarosan Partiumi Magyar Hírlap néven vadonatúj regionális napilap lép a városi újság helyébe. Hogy e kijelentés mögött elhangzásakor létezett-e bármiféle komoly kiadói megfontolás, szakmai előkészítés, piackutatás, erről már nem szólt a fáma.

Az is megeshet, hogy a partiumi magyar lap kósza ötlet volt csupán, ami arra volt alkalmas, hogy elterelje a figyelmet a szatmári magyar megszűnéséről.

Márpedig Szatár, Bihar, Máramaros, Szilágy együtt elég komoly olvasói potenciált jelenthet, életképes piaca lehetne egy ilyen napilapnak. Biztos, hogy komoly szándék esetén tanulhattak volna az ugyancsak több megyés Nyugati Jelen tapasztalataiból, az alapító lázban a fantázia könnyen meglódul. Akár egyfajta közös partiumi tudat megerősödéséhez is hozzájárulhatna egy ilyen sajtótermék.

Arról is hallani lehetett, hogy a tulajdonos a politika irányába is tapogatózott, ami érthető, bár hasznosabb lehetett volna számára szakmai pró és kontra érveket meghallgatnia.

Meg sem született lapként vonul be a Partiumi Magyar Hírlap a hazai magyar sajtó történetébe, miközben jó szívvel gondolunk a Szatmári Magyar Hírlapra, s a lapot éveken át előállító kollégákra. És mivel a szatmári eset nem egyedi, hiszen sajnos a közelmúltban másutt is szűntek meg lapok, mindez felhívja a figyelmünket arra, hogy a médiában teremtetett értékek is védelmet érdemelnek.

(szűcs el)

Turizmus az erdélyi magyar írott sajtóban

A teljesség igénye nélkül született a cím, akárcsak az elemzés, hiszen nem vizsgáltam meg minden sajtótermék írásait. Három lap megjelenéseit figyeltem, ez a Krónika, a Maszol és a Transindex. Ezek közül a Krónika megjelenik nyomtatott formában, de mindhárom sajtótermék esetében az online cikkeket vettem figyelembe. Az említett lapok 2014 június, július és augusztus hónapokban megjelent cikkeit vizsgáltam, tartalomelemzés módszerével, turizmus kifejezésre. Először kvantitatív megfigyelést alkalmaztam: a turisztikai cikkek számát néztem meg, majd, hogy ezek közül mekkora arányban jelentek meg belföldi, valamint külföldi turizmusra vonatkozó írások. Ezt követte a minőségi elemzési módszer.

Az említett időszakban, a vizsgált lapok összesen 44, belföldhöz (is) kapcsolódó turisztikai jellegű cikket jelentettek meg. A prímet a Maszol vitte 21 írással, a Krónikában 19 jelent meg a vizsgált három hónap alatt, míg a Transindexen mindössze 4.

A Krónikában megjelent cikkek többnyire saját szerző(k)től származnak, kevés a (híregynökségtől, vagy más lapból) átvett anyag. A témában gyakoriak a többszerzős, körkép jellegű cikkek: egy adott témát a lap több tudósítója is feldolgoz, különböző régiókból származó adatokkal.

Ezzel szemben, a Maszol-ban jóval több az átvett cikk: MTI-től, román lapokból, vagy egyszerűen csak közleményekből – persze, ez nem azt jelenti, hogy hiányoznának a saját írások.

A Transindex internetes portálon, a kevés turisztikai témájú cikk között átvett és saját készítésű anyagok is szerepelnek. A kutatás során az is kiderült, melyek a lapok kedvenc témái belföldi turizmus kapcsán.

Szinte mindegyik lap foglalkozott a vizsgált időszakban az egészségturizmussal: az írások szerint, ez elsősorban az ország nyugati határa mentén jellemző. Nem csak Magyarországról, hanem távolabbi nyugati országokból is érkeznek az egészségturisták, elsősorban az országukhoz képest alacsony árak miatt. A Krónika cikke szerint 2013-ban országosan 60 millió eurót költött Romániában az a húszezer külföldi turista, aki valamilyen egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából látogatott Romániába. (Ebben az összegben benne vannak a kezelési díjak, a szállásra, étkezésre és utazásra költött pénz is.) Elsősorban a fogászati kezelések és az esztétikai műtétek a legkelendőbbek az „egészségturisták” körében: vannak olyan magánklinikák, amelyek turisztikai irodákkal kötöttek szerződést, hogy külföldi pácienseket vonzzanak a hazai praxisokba. Statisztikák szerint a legtöbben Nagy-Britanniából,

Témát kínálhatnak a kollégáknak a turisztikai beruházások

Kedvelt témája a médiának
a faluturizmus is

Németországból, Olaszországból és Izraelből érkeztek, többnyire 40-60 év közöttiek.

A „borvíturizmus” nagyban hozzájárul (hat) Székelyföld turisztikai fejlődéséhez, épp ezért külön konferenciát is rendeztek erről Csíkszeredában, amint erről a Maszol is beszámolt. A lap tudóstása szerint, ezen a rendezvényen az is elhangzott, hogy Hargita Megye Tanácsa évente mintegy 50, borvizeket érintő projektet támogat, kezdve a népi fürdők kialakításától a gyógyprogramok kidolgozásáig. A borvív adta turisztikai potenciált a háromszékiek is igyekeznek kihasználni – olvasható az említett lap másik cikkében.

További kedvenc turisztikai témája a vizsgált lapoknak, a hagyományőrzéshez kapcsol-

ódó turizmus, a faluturizmus. A Transindex ennek kapcsán Kalotaszentkirályról közölt riportot, amelyből kiderül, hogy a község minden adódó fejlesztési lehetőséget kihasznál, röviden: pályázati pénzekből rendbetették a községet, összefogással turizmust építettek a semmiből. A témához kapcsolódik a falunapvárosnap turizmus, amely a hagyományörzés mellett giccses rendezvényekben is bővelkedik, ám turistákat vonzanak, vendégeket a környező településekről, de külföldről is. Ilyen eseményekre a településről elszármazottak is hazajönnek, de sok esetben ismerősök és barátok is velük tartanak.

Végül érdemes megemlíteni, azokat a cikkeket, amelyek az új turisztikai látványosságokkal foglalkoznak. Ilyen például a parajdi sósvízű strand megnyitása, amely 1,3 millió euró értékű befektetéssel létesült és mindhárom figyelt sajtóorgánium foglalkozott vele.

Terjedelem szempontjából, elsősorban a rövidebb cikkek dominálnak a figyelt lapokban, hosszabb terjedelmű cikkek többnyire a Krónikára és a Transindexre jellemzőek. Továbbá, a műfajokat vizsgálva, feltűnő, hogy kevés, turisztikához kapcsolódó riport jelent meg a már említett időszakban.

Összegezve elmondható, hogy ha nem is kiemelt, de jelentős téma a vizsgált médiumok cikkei között a (belföldi) turizmus. Ezen belül, többnyire hasonló tematikájú cikkek születnek, túlnyomó részt rövidebb terjedelemben.

Papp Levente

Szinte mindegyik lap
foglalkozik
az egészségturizmussal

MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK ROMÁNIAI EGYESÜLETE
BECSÜLETBÍRÓSÁG

Határozat

A Magyar Újságírók Romániai Egyesületének etikai testülete, a Becsületbíróság 2014. szeptember 19-én tartott nagykárolyi ülésén a MÚRE azonos dátumú és helyszínű közgyűlésének ajánlására áttekintette a testület működési szabályzatát és működési szabályzatának 23. pontja alapján, ami kimondja, hogy a „jelen szabályozást a gyakorlati tapasztalatokra és meg-alapozott új igényekre való tekintettel felül lehet vizsgálni, és szükség esetén időszérűsíteni kell” hatás-körében, egyhangú döntéssel a következő határozatot fogadta el:

1. Törli a Működési szabályzat X. Vegyes rendelkezések nevű fejezetének 24. pontját, mely úgy ren-

delkezett, hogy „a Becsületbíróshoz folyamodó-nak az eljárás beindításához valamint fellebbezés esetén 20 eurónak megfelelő összeget (napi hivatalos árfolyamon) kell befizetnie a MÚRE bank-számlájára vagy pénztalvánnyal a MÚRE maros-vásárhelyi, Tusnád utca 1. szám alatti címére, Becsületbíróshoz megjelöléssel.”

2. Jelen módosítás, megszavazását követően az-onnal hatályba lép, ezt követően pedig a Becsületbíróshoz fordulóknak az etikai vizsgálatért nem kell befizetniük a 20 eurós kivizsgálási díjat.

Nagykároly, 2014. szeptember 19.

A MÚRE Becsületbíróshaga

MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK ROMÁNIAI EGYESÜLETE
BECSÜLETBÍRÓSÁG

Határozat

A Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács által a Csíki Hírlap szerkesztőshége ellen benyújtott panasz ügyében

Rendelkező rész:

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete Becsületbíróshagának Szervezeti és Működési Szabályzata II. Fejezetének 8. cikkelye alapján a Becsületbíróshag Elnöke által kijelölt Etikai Bizottság – Deák Gyöngyi elnök, Szabó Zsolt és Szekeres Attila tagok – a III., az alapfokú eljárásról rendelkező Fejezet alapján megvizsgálta a Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács elnökének, Bereczki Kingának a Csíki Hírlap szerkesztőshége ellen benyújtott panaszát, és **megállapította**, hogy nem történt etikai vétség, amikor a Csíki Hírlap visszautasította a fizetett hirdetés megjelenését.

A Becsületbíróshag Szervezeti és Működési Szabályzata VIII. Fejezetének 17. cikkelye alapján jelen Határozat kézhez vételétől számított 15 napon belül a felek bármelyike halasztó hatályú fellebbezéssel élhet. Ellenkező esetben jelen Határozat jogerős.

Indoklás:

Az Etikai Bizottság sajnálattal vette tudomásul, hogy az illető csíkszeredai szállítóvalalat komolytalansága miatt a csíkszeredai jelentkezők nem tudtak eljutni a Székelyföldi Tehetségnapra.

A Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács elnöke, Bereczki Kinga az esetről a Csíki Hírlapban fizetett hirdetés formájában akart tájékoztatni. Az újság viszont nem volt hajlandó ezt megtenni, hanem egy internetes hírportalon jelentette meg a történetéről készült telefonbeszélgetést.

Egy újságnak jogában áll megválasztani, hogy mit közöl hasábjain, függetlenül attól, hogy fizetett hirdetésről van szó vagy sem. Az Etikai Bizottság egyhangúlag megállapította, hogy ebben az esetben nem történt etikai vétség. A panaszosnak a fogyasztóvédelemhez kellett volna fordulnia, a szállító cég vétett, az mindenképpen büntetést érdemel.

Mivel a Becsületbíróshag társadalmi testület, amely nem büntetésre törekszik, igyekszik megegyezést keresni, ezért arra kéri a feleket, hogy próbáljanak meg közös megegyezésre jutni.

2014. október 10.

**Deák Gyöngyi
Szabó Zsolt
Szekeres Attila**

MAGYAR ÚJSÁGÍRÓK ROMÁNIAI EGYESÜLETE
BECSÜLETBÍRÓSÁG

Határozat

Török Sándor rejtvénykészítő által a sepsiszentgyörgyi Háromszék napilap ellen benyújtott panasz ügyében

Rendelkező rész:

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete Becsületbíróóságának Szervezeti és Működési Szabályzata II. Fejezetének 8. cikkelye alapján a Becsületbíróóság Elnöke által kijelölt Etikai Bizottság – Kuti Márta elnök, Tomcsányi Mária és Mózes Edith tagok – a III., az alapfokú eljárásról rendelkező Fejezet alapján megvizsgálta Török Sándor rejtvénykészítőnek a Háromszék napilap ellen benyújtott etikai panaszát, megkérdezte a feleket, és megállapította: a Háromszék nem követett el etikai vétséget.

Indoklás:

A panaszos egyebek között azt állította, hogy a Háromszék napilapnak pályázat nyomán készített rejtvényeket, illetve, hogy a napilap a rejtvény szabadalmát tőle vásárolta meg.

A Háromszék napilap írásos válaszából kiderül, hogy a napilap „nem hirdetett nyilvános pályázatot rejtvénykészítőknél (sem

2004-ben, sem máskor). Török Sándor szóbeli megbízást kapott, hogy Kisgyörgy Zoltán ismeretterjesztő cikkeihez keresztrejtvénycsokot készítsen. A közölt rejtvényekért honoráriumot kapott.

A Török Sándor által készített rejtvényracsok nem állnak szellemi védelem, netán szabadalom alatt, legalábbis korábbi készítőjük sem nekünk, sem a bíróságon nem tudott erre vonatkozó igazoló okiratot felmutatni. Következésképpen nem tudták megvásárolni a szabadalmat Török Sándortól. Együttműködésük idején Török Sándor szellemi munkájáért rendszeresen honoráriumot kapott”.

Ezek függvényében az Etikai Bizottság megalapozatlannak találta Török Sándor panaszát.

A Becsületbíróóság Szervezeti és Működési Szabályzata VIII. Fejezetének 17. cikkelye alapján jelen Határozat kézhez vételétől számított 15 napon belül a felek bármelyike halasztó hatályú fellebbezéssel élhet. Ellenkező esetben a jelen Határozat jogerős.

2014. október 3.

Kuti Márta
Tomcsányi Mária
Mózes Edith

VEZETŐVÁLTÁS A BECSÜLETBÍRÓSÁG ÉLÉN

Jegyzőkönyv

(KIVONAT)

A Magyar Újságírók Romániai Egyesülete Becsületbíróósága 2014. szeptember 19-i ülésén tudomásul vette Mózes Edith elnöknek a tesztülethez írásban eljuttatott lemondását a Becsületbíróóság elnöki tisztségéből.

A testület Működési szabályzata III. paragrafusa 6. pontja alapján a Becsületbíróóság Szucher Ervint egyhangúlag hozott döntés-

sel bízta meg a Becsületbíróóság elnöki tisztségével.

A szabályzatnak megfelelően Szucher Ervint a MÚRE 2014. szeptember 19-i nagykarolyi közgyűlése ellenszavazat és tartózkodás nélkül megerősítette tisztségében.

Ugyanezen az ülésén a Becsületbíróóság Szekeres Attilát megválasztotta a Becsületbíróóság alelnökének.

Nagykaroly, 2014. szeptember 19.

PUSKEL PÉTER

Anekdoták az aradi sajtó világából

Horváth Imre párbaja

Horváth Imre az 1930-as évek elő felében az aradi *Reggel* munkatársa volt. A lap anyagi gondokkal küzdött, a pályakezdőt filléres gondok nyomasztották. Bánatát gyakran fojtotta borba, rumba, mikor mire futotta szerény újdondász fizetéséből. Az idősebb munkatársak szerint megesett, hogy két különböző színű zoknit húzott vagy csak egyszerűen újságpapírba tekerte a lábát.

A szerző egyik korábbi kötetének borítólapja

Erdős György főszerkesztő mindent elnézett a szárnyait bontogató tehetséges költő-

nek, aki ugyan a riportírásban nem jeleskedett, ellenben „ontotta” a szebbnél szebb verseket. Egyszer például a késő esti lapzártáig se írta meg a beígért tudósítást, olyannyira nyomta a szívét a búbánat.

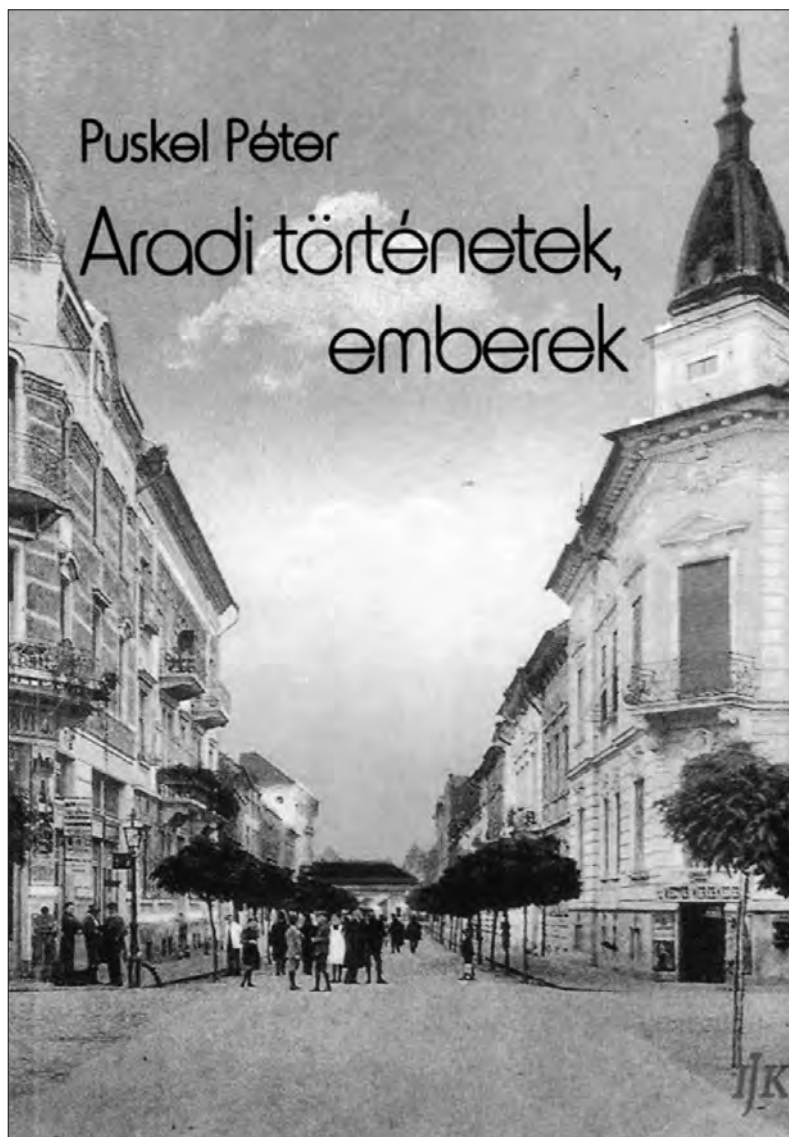
Akkor történet az ominózus eset, amikor Ruffy Péter, a későbbi kiváló riporter Brassóba utazott, hogy átvegye tudósítói megbízatását. A két jóbarát a búcsúzás okán görbe napot tartott és alaposan felöntött a garatra. A mulasztás miatt aztán késő este a nyomdában kellett a fenntartott helyre gyorsan valamilyen „töltelék” anyagot betenni. Súlyosnak tekinthető fegyelemsértéséért a főszerkesztőtől csak megrovást kapott, de a kollegák napokig ugratták.

Persze megesett az is, hogy nem rajta csatant az ostor, hanem éppen ő vállalta a heccmester szerepét. Egyszer éppen más irányú tehetségére építették fel a beugratást. Horváth Imréről ugyanis közeli barátai tudták, hogy kedvenc sportága a kardvívás. Szinte naponta lejárt Pellegrini olasz mester híres aradi vívótermébe egy-két csörtére.

Az egyébként galamblelkű poétáról azt is tudták pályatársai, hogy ha valaki a becsületébe gázol, a régmúlt idők divatjai szerint az első vérig terjedő párbajra hívja ki. Az afférok ilyen jellegű rendezését akkoriban már régen tiltotta a törvény, de az edzőterem falai közt előfordult még ilyen 19. századbeli elégtétel.

Nos, éppen egy ilyen edzőtermi szóváltás során terjesztették el a barátok, hogy Imre ismét párbajra készül. A médium, akit ezzel a szóbeszéddel „megetettek” nem volt más, mint Imre egyik kedves barátja és pártfogója, az *Aradi Közlöny*nél dolgozó Molnár Tibor. Ez utóbbi könnyen beugrott és aggódva igyekezett meggyőzni cimboráját az eljárás értelmetlenségéről és veszélyéről. A szóban forgó „kihívott” ugyanis egy ismert aradi sportember volt.

A nevezetes napon ápolónő ismerősük segítségével a kollegák szakszerűen bekötözték Horváth Imrét. Bérkocsiba ültették és egyenesen a szerkesztőség udvarába hajtat-

Az aradi városháza
egy múlt század eleji
fényképen

tak. Amikor Molnár meglátta a felismerhetetlenségig bepólyázott költőt, aki hangtalanul, lagymatag kézfelemeléssel üdvözölte, csupán annyit tudott kinyögni: „hála Istennek, hogy élsz, Imrém!”

Az átverésbe beavatott asszisztencia fuldokolt a röhögéstől. Az átvert kolléga pedig dühében úgy bevágta a szerkesztőség ajtaját, hogy az majd kiesett a tokjából.

(Amikor 1969-ben a történetet közlő Messer Sándor ny. aradi hírlapíró társaságában meglátogattam nagyváradi otthonában Horváth Imrét, és ezt a tréfát is felelevenítettük, az idős költő úgy kacagott, hogy a könyvei is potyogtak.)

Csinos, fiatal házvezetőnő...

Az 1960-as évek vége felé bizonyos korlátozások mellett végre-valahára engedélyezték az apróhirdetések közlését az aradi magyar napilapban. Ezt akár valamelyes nyitásként is felfoghatjuk. A megyei pártbizottság ellenőrzése alatt álló lapban ugyanis az államosítást követően teljesen fölöslegesnek tartották ezt a rovatot. „Kispolgári csökevény”-hangoztatta a sajtóért felelős aktivista, holott a két világháború között is folyamatosan megjelenő *Aradi Közlöny* és *Erdélyi Hírlap* sok oldalas apróhirdetési rovata igen népszerű volt. Sokan szinte kizárólag csak ezért fizettek elő a lapra.

Egyébként még korábban az *Aradi Közlöny* egyfajta erdélyi csúcsot is felállított az

apróhirdetések terén: 1909 karácsonyán a napilap fennállásának 25. jubileumát köszöntő lapszám 200 oldalon (!) jelent meg, és ebből több mint 100 oldalon hirdetéseket közölt.

Az első érdeklődők között volt egy, az aszkéta életmódjáról és furcsa szokásairól közismert zsigmondházi agglegény. Akkoriban az a hír járta róla, hogy csak a Maros árterületén fekvő kertjében termesztett nyers zöldséget és gyümölcsöt fogyaszt, de különcsége miatt egyetlen nő sem tudott huzamosabb ideig egy fedél alatt maradni vele.

Már megjelenése a szerkesztőségben is feltűnést keltett. Rendkívül magabiztos fellépése pedig mindenkit meglepett. Azonnal előadta, hogy ő ugyebár el tudja látni a háza dolgait, de szüksége lenne egy élettársra. Ám ezt így direkt akkoriban nem kürtölhette világgá. Úgy gondolta, hogy a „házvezetőnő” megjelölés elég decens és nem akad meg rajta az elvtársak szeme. Persze alapkövetelmény, hogy a jelentkező legyen fiatal és csinos – szögezte le. – Például magácska megfelelne, magával jól eltölteném az időt – mutatott rá az egyik alacsonyabb termetű kolleginára, aki szinte elveszett az ósdi íróasztal mögött – miközben cinkosan a férfi munkatársakra kacintott.

A kollegina vöröses arccal, meglehetősen nehezen állt fel az íróasztaltól. Terhességének utolsó hetében járó kismama volt.

(A szerző *Nyakig a pácban c. anekdota kötetéből. Arad, Irodalmi Jelen Könyvek, 2008.*)

Pokoljárás Csíkban

A Magyar Újságírók Romániai Egyesületének Pressing nevű focicsapata, engedve az elsőprő küldetésvágynak, elfogadta a csíkszentdomokosiaknak a szeredai magyar főkonzulátussal súlyosbított meghívását, és eleget tett a megtisztelő felkérésnek, hogy a székely foci fővárosában (mindjárt elmondom, miért az) részt vegyen a harmadik Konzul kupa küzdelmeiben.

Egyszerre volt váratlan és meglepő számunkra ez a felkérés, hisz a kupán való részvétel körül – rossz nyelvek szerint – akkora a könyöklés, hogy még a sor végén is szkander világbajnokságot rendeznek a bejutásért. (...) A helyzet csak fokozódott, mert kisbuszunk motorja indulás előtt tüsszentet kettőt, prüsszkölt hármat, majd kerek egy órára némasági fogadalmat jelentett, s csak egy hadsereg szerelő franciakuksba foglalt imájának köszönhetően volt hajlandó jobb belátásra térni. Aztán Erdőszentgyörgyön belefutottunk egy tragikus közúti baleset miatt kialakult forgalmi dugóba, ami újabb két és fél órával nyújtotta tovább Csíkszeredába tartó vesszőfutásunkat, ahol éjfél tájt hideg fogadtatásban volt részünk, a hőmérő higanyszála nulla fok körül tisztelgett előttünk.

A főkonzulátus nagyszerű munkatársai, amikor látták, hogy egy hóemberben is több a vérkeringés, mint elcsigázott ereinkben, intraorál elvégzett Unikum beömlesztéssel azonnal orvosolták a helyzetet. Az utolsó sorscsapás, amit kegyeskedett ránk küldeni a lehajtott fejjel elaludt Gondviselés, az az eső volt. Hoztuk azt ugyan magunkkal mi is Vásárhelyről, de Csíkba úgy ráhasalt a hét végére, hogy azt Háromszék minden mosónőjének közös erőfeszítésével sem lehetett volna kicsavarni a Dzsingisz-kán hadaihoz mérhető vonulással gyülekezett fellegekből.

Esett, igazi józsefatíliásan „egykedvű, örök eső módra hullt”, de oly keservesen, mint ahogy esőisten szokta siratni Mexikót. És nekünk is sírt a lelkünk, amikor másnap reggel kiérkeztünk Csíkszentdomokosra, az ideai Konzul

kupa helyszínére, amikor szembesültünk a pálya méreteivel, hiszen jobb helyeken egy farmernadrágra is nagyobb foltot tesznek, mint amekkorán a meccseket kellett játszani.

Pedig van ám nagyobb pálya is Domokoson, alig két nappal a Konzul torna előtt, ugyancsak Domokoson (na ezért írtam, hogy a székely foci fővárosa) játszott barátságos mérkőzést a Magyar Országgyűlés és a székely közméltóságok válogatottja. A tizenkét éves múlta visszatekintő meccsen fontos közéleti személyiségek, országgyűlési képviselők, polgármesterek és tanácsosok rúgták a bőrt, s a lelki, szellemi felfrissülést is jelentő sportesemény 2-0-ás eredménnyel zárult az anyaországiak javára.

Talán innen is a csíkiak nagy nekibuzdulása, hogy senki sem akart utolsó lenni a Konzul kupán, amiben számunkra a végső csapást az jelentette, hogy a szervezők közölték: négy plusz egy fős csapatfelállásban kell pályára lépünk, mely szisztémát mi ez idáig még sohasem játszottuk. A taktikai átállásra pedig oly kevés időnk maradt, mind medvesajtnban a brummogás, ám első mérkőzésünket 2-0-ra így is megtudtuk nyerni. Ám ezt követően sorra elvesztettük további két meccsünket, az egyébként nálunk jobban játszó, néha korban is sokkal fiatalabb csapatokkal szemben. Gratulálunk minden legyőzönknek meg részvevőnek, az alcsíki, felcsíki polgármesteri hivatalok csapatainak, a csíkszeredai önkormányzat meg a csíki média csapatainak és minden elismerésünk a főkonzulátus csapatának, mely másodízben nyerte meg a vándorkupát.

Az egyik legdermesztőbb jelenet főhőse ezúttal is Vajda György, különben nagyszerű bekünk volt, aki a torna vége felé úgy lefejelte a labdát, mint gyalogbéka a földiepret, majd laza mozdulattal úgy felvágta kapusunkat, Szucher Ervint, hogy az kishíján matyó mintát harapott a műfübe. Szerencsére a csúszós, nehéz pályaviszonyok ellenére senki sem sérült meg, s bár Alcsíktól Felcsíkig mindenki kedvére megvert bennünket, őszintén tudtunk örülni annak, hogy ezen a tornán részt vehettünk, mert barátok, pályatársak között voltunk, és ez a rendezvény is megmutatta, hogy az ilyen meccseket – mint azt Zsigmond Barna Pál főkonzul is hangsúlyozta – nemcsak gólrá játsszák, az eredményeknél is fontosabb az együttlét.

Bögözi Attila

A Népszívó 2014. október 20-i számában megjelent írás alapján

Csoportkép a Konzul kupa meccsei után

Harmónia-kupa Marosvásárhelyen

Vérző fejek, lángoló lelátók, folyamatos robbantások, szurkolókra dobált füstgránátok, vadludakként a fejek fölött elhúzó műanyag székek, több tucat pirotechnikai bolt egész éves rohamkészletének szétherdálása, megdöbbenő bunyós jelenetek, reccsenő csontok gyászos szimfóniája...

Nos, mindezeknek a háborús kellékeknek nyoma sem volt azon a román-magyar – nota bene: méghozzá vegyes felállású – labdarúgó mérkőzésen, melyre a napokban Marosvásárhelyen került sor, és melyen sem „cigányok, cigányok” skandalása, sem „Ki a magyarokkal az országból”, idegengyűlölő rigmusok nem hangzottak el, mint ahogy a legutóbbi Románia-Magyarország labdarúgó Európa-bajnoki selejtező mérkőzésen, sajnos ismét megesett.

A két mérkőzésnek mégis van köze egymáshoz (tisztelőben tartva az arányokat, hiszen tudjuk: az oroszlan is egy macska, csak egy kicsit nagyobbacska). Mert a Nemzeti Arénában történtek hatására támadt Szucher Ervinnek, a Krónika napilap marosvásárhelyi tudósítójának az az ötlete, hogy – a román-magyar vallogatott meccseken egyre inkább eluralkodó leírhatatlan erőszakhullám elleni tiltakozásul és annak hangsúlyozásáért, hogy a román magyar-viszony másként is működik (még Marosvásárhelyen is!), mint ahogy az a mérkőzésről szóló haditudósításokból visszaköszön – a megyeszékhely román és magyar újságíróinak egyesített csapata sportszerű birokra keljen a helyi önkormányzat és a csíkszeredai magyar főkonzulátus etnikailag is „koktélosított” csapatával.

Az ötletnek hóna alá nyúlt mind a polgármesteri hivatal, mind a csíki főkonzulátus, így a pályára lépő együttesek soraiban ott volt Marosvásárhely két alpolgármestere, Peti András és Claudiu Maior, valamint Dr. Zsigmond Barna Pál csíki főkonzul is, a torna pedig a célzatosság teljes súlyával a Harmónia-kupa nevet kapta.

Az újságírók csapatában a Magyar Újságírók Romániai Egyesülete (MÚRE) Pressing csapatának derékhada, Kádár Zoltán, Farczádi Attila, Czimbalmos Csaba, Berekméri Edmond, Vajda György, Karácsonyi Zsigmond, Szucher Ervin mellett „labdába rúgtak még”, nem is akárhogyan, Marius Libeg (Punctul), Vlad Amariei

(Marosvásárhelyi rádió), Florin Marcel, Nicolae Pop (Zi de zi), Claudiu Oros (TVR), továbbá labdába se rúgtak – etnikailag teljesen testvéries alapon – Mircea Răchită (Sportul Mureșan) valamint alulírott, akik a kispadon az aranytartalékok sorát izmosították.

Az önkormányzat, csíki főkonzulátus csapatában a már említetteken kívül játszott még Csige Sándor Zoltán, Farkas Balázs, Lukács Bence Ákos, Varga Csaba, Lövétei Nándor, Pál Attila, továbbá Dorin Florea polgármester – meze. A bürgermeister inkognitóját a pályán Bakos Levente RMDSZ-es városi tanácsos biztosította, aki utolsó pillanatba ugrott be a csapatából kiugró városvezető helyére. Egyébként Florea, Hajnal Gyuszival, az ASA aranycsapatának és a román válogatottnak egykori fenegyerekével a közönség sorait erősítette (hajaj, micsoda idők, Hajnal Gyuzsi nézi az újságírókat és nem fordítva!), s a mindvégig barátságos hangulatú, sportszerű mérkőzést két fiatal hölgy (Lungu Andreea és Casoni Alina) vezette.

A meccsen egy apró atrocitás történt, az is csak a labdával, amikor az újságírók atombékkeje, Vajda György félpályáról kapura eresztett gyilokja kisebb fémforgácsolást végzett az ellenfél alumíniumból készült kapufáján, ám még így is, vagy éppenséggel ezzel súlyosbítva, Cimbalmos II. mesterhármásával 5-1-re nyert az újságírók csapata.

Summa summarum: csendőrség, túlbuzgó őrző-védő cég nélkül a pályán és a lelátókon a vidám hangulat tanúbizonyságot tett arról, hogy a román-magyar viszony még Marosvásárhelyen is lehet harmonikus kiegyensúlyozott, egyszóval más, mint amit a két ország válogatott mérkőzésein kiújuló erőszakhulláma sugall.

S ez volt az első Harmónia kupa legfőbb tanulsága.

Bögözi Attila

A Népszívó, 2014 október 16-i számában megjelent cikk alapján

Ez egy valódi barátságos meccs volt, piros-kékben a Pressing játékosai

Helyzet volt a kispályán is, s most az újságírók győztek

A lapszerkesztésről

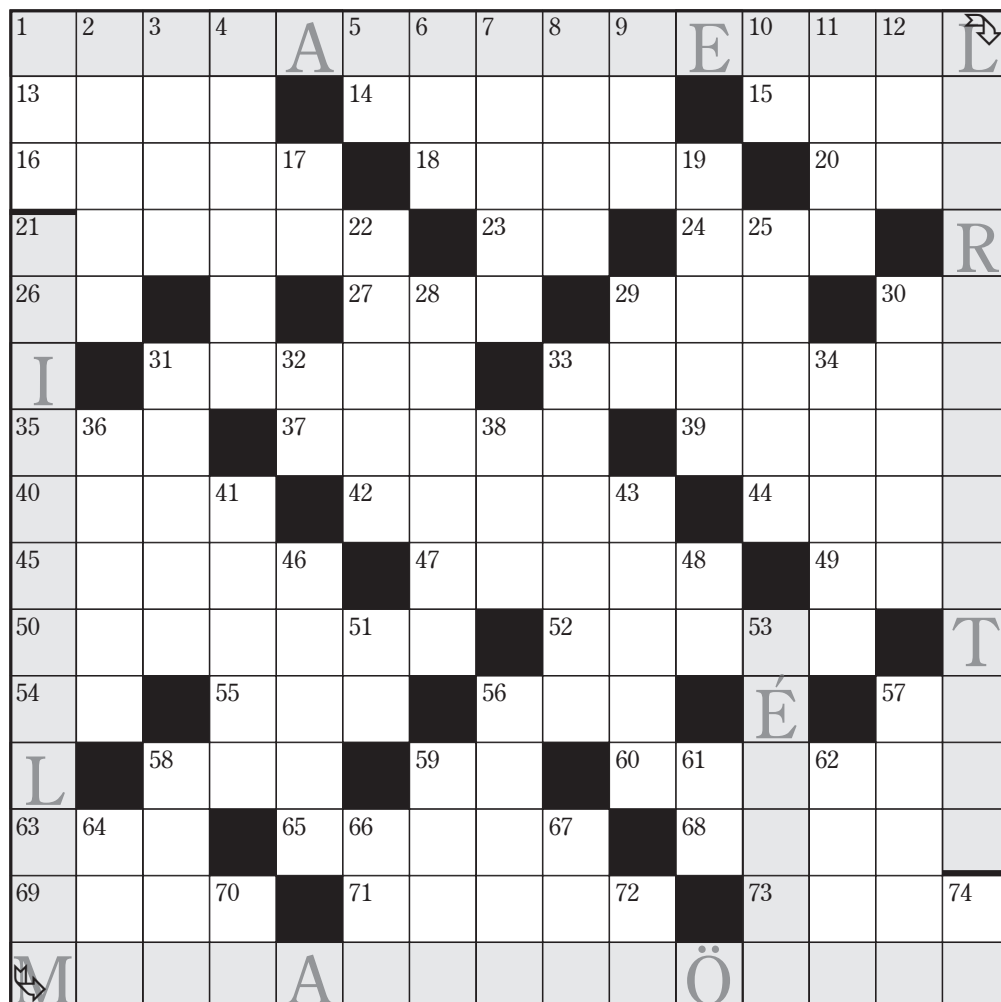
Kossuth Lajos (1802–1894) politikus, Magyarország kormányzó-elnöke, ügyvéd volt. 1841–44 között a *Pesti Hírlap*ot szerkesztette. Véleménye található a rejtvényben. Szerkeszteni...” – folytatása a **vízszintes 1.**, a **függőleges 21.** és **53.** alatt.

VÍZSZINTES: 13. Átmásol. 14. Nagyvárosi jármű. 15. Nobel-díjas (1958) orosz fizikus (Igor, 1895–1971). 16. Tornác. 18. Nőszírom. 20. Kinek a tulajdona? 21. ..., Afrika – dr. Sáska László műve. 23. Latin kötőszó. 24. Czuczor Gergely egyik írói álneve. 26. Svéd és osztrák gépkocsijel. 27. Após (táj.). 29. Örményország régi királyi fővárosa. 30. Ókori római pénzegység. 31. Állatcsapat. 33. Csinosító. 35. Nobel-díjas (1996) amerikai fizikus. 37. Hátrál. 39. Könyv lapjain vannak. 40. Állóvíz homokos partja. 42. Kossuth-díjas író (Sándor, 1903–1966). 44. Dolly ... – 1983-ban alakult zenekar. 45. Hiánytalan. 47. Az elsőként felfedezett (1801)

és egyben a legnagyobb ismert kisbolygó. 49. Led betűi. 50. Leo ... – francia zeneszerző (1836–1891). 52. A Három nővér egyike. 54. ... gros – nagyban. 55. Sportöltözet. 56. Látóterébe. 57. Tiszta rész! 58. Iráni uralkodó. 59. Sálvégek. 60. A haza ... – Deák Ferenc jelzője. 63. Becézett Erika. 65. Dornford ... - angol író (1885–1960). 68. Szarvával döf. 69. Aletta van der ... – Apáczai Csere János felesége. 71. ...szerv – a levegővétel eszköze. 73. A középfül egyik hallócsontja.

FÜGGŐLEGES: 1. Lép, tapos. 2. A legrégibb latin nyelvű bibliafordítás (ék. f.). 3. Nobel-díjas francia író (André, 1869–1951). 4. Barlang. 5. Diplomáciai Testület. 6. Idegen három. 7. Megosztott ország Ázsiában. 8. Előkelő. 9. Ismétlés (lat.). 10. Luxemburg és Thaiföld gépkocsijele. 11. Salt ... City – a 2002-es téli olimpia színhelye. 12. Brit hanglemezgyártó és elektronikai vállalat. 17. Szolmizációs hang. 19. Színházi előadás jelzője. 22. Mely időpontban? 25. Kíméletlenül tapos. 28. Település Szabadka közelében. 29. Névelő. 30. Gyűrű alakú korallzátony. 31. Épület tetőzete. 32. Páratlanul látó! 33. Baktériummentes. 34. Ügymintázó hely. 36. Német kémikus és fizikus, 1967-ben kémiai Nobel-díjat kapott. 38. Madeira része! 41. ... Nagisza – japán filmrendező. 43. Az áruló a Pál utcai fiúk között. 46. Település Nyitrától északra (ZBEHY). 48. Nemzetközi mértékrendszer. 51. Az itteni. 56. Keverék. 57. Gyümölcskocsonya. 58. Téli sportot úz. 59. Kikötőhíd. 61. Azonos magánhangzók. 62. Srí Lanka és Lesotho gépkocsijele. 64. ... Morris – angol énekesnő. 66. Kavalkádban van! 67. Szüret kezdete! 70. Televízió. 72. Régi hossz-mérték, kb. 1,9 m. 74. Rögdarab!

Barabás Zsuzsa

Tabéry Géza novellapályázat

Tabéry Géza novellapályázatot hirdet a PKE Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszéke valamint a Várad irodalmi és művészeti folyóirat. Jelentkezési határidő: 2015. január 4.

A Partiumi Keresztény Egyetem Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Tanszéke, valamint a Várad irodalmi és művészeti folyóirat közös, Tabéry Géza novellapályázatot hirdet „Tavaszz, tűz, történelem” címmel, 2014. november 16-tól.

A pályázati kiírásra magyar anyanyelvű pályakezdő és gyakorló szerzők egyaránt jelentkezhetnek. Pályázati felső korhatár: 26 év!

A pályázat célja, hogy értékelési, elbírálási és megjelenési lehetőséget biztosítson mindazoknak, akik szakmai megítélés alapján szeretnék alkotásaikat hagyományos úton és elektronikus irodalmi periodikában is megjelentetni.

A pályamunkákat szakértő zsűri értékeli, a beérkezett pályázatokat a szerkesztőség és a tanszék által felkért szakértők bírálják el. A zsűri döntése alapján a minősítést elért szerzők elismerő oklevelet, a legjobb pályamunkákat beküldő 3 szerző pedig pályadíjat és könyvecsomagot kap az alábbiak szerint:

- a győztes pályamű 20 ezer Ft/ illetve ennek megfelelő RON + könyvecsomag;
- a második helyezett 12 ezer Ft/ illetve ennek megfelelő RON; + könyvecsomag;
- a harmadik helyezett 7 ezer Ft/ illetve ennek megfelelő RON; + könyvecsomag díjazásban részesül.

A legjobb novellákat a Várad irodalmi és művészeti folyóirat publikálja.

A pályázat tematikus: a megszülető írásnak témájában a címben jelzett három tematika valamelyikéhez kell kapcsolódnia.

A pályázatra szerzőnként maximum két novella küldhető be! A novellák egyenként legfeljebb 10 gépelt oldal (kb. 24.000 karakter, Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-ös sortávolság, 2,5-ös margó) terjedelműek lehetnek. Nevezési díj nincs.

Beküldési határidő: 2015. január 4., 24.00 óra.

A pályamunkákhoz kérjük minden esetben mellékelni a pályázó pontos elérhetőségét.

A pályázatok beküldhetők villanypostán: taberypalyazat@gmail.com címre, vagy postai úton a Várad szerkesztősége címére. (Revista culturală Várad 410068 Oradea Piața 1 Decembrie nr.12, județul Bihor.)

A küldeményen kérjük feltüntetni: Tabéry novellapályázat

A pályázat résztvevői a pályamunkák beküldésével felhasználási engedélyt adnak a meghirdetők részére egy éves időtartamra, akik ezáltal jogosultak szerzői jogdíj nélkül magyar nyelvterületen bármilyen formában megjelentetni, közzétenni a műveket.

A zsűri jogosult dönteni a díjak kiadásáról, esetlegesen összevonásáról, vagy visszatartásáról is.

Eredményhirdetés és ünnepélyes díjátadás: 2015. március.

További információk:

<http://magyartanszek.partium.ro/hu>

<http://www.varad.ro/>

VISIT ROMANIA

www.vistiromania.info.ro

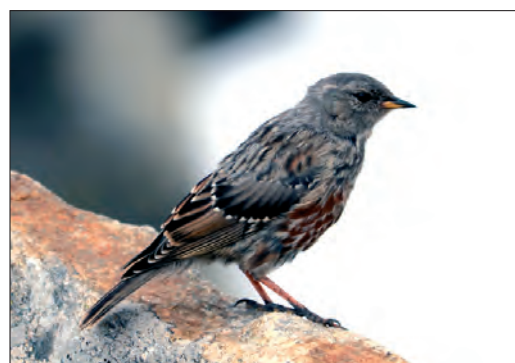
Románia kulturális és természeti kincseit, élővilágát bemutató honlapot indított a Maros megyei Srita egyesület.

„Családi kirándulást szervezünk, de még nem döntöttük el, hogy merre menjünk, mit nézzünk meg?”

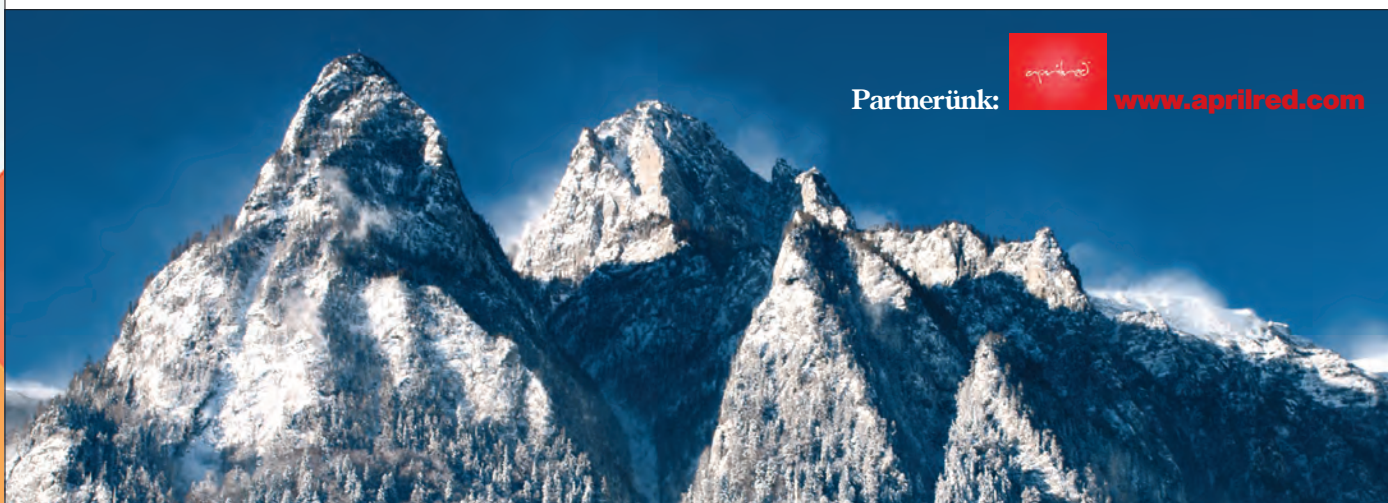
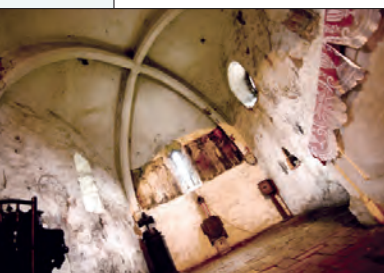
„Felfedeznénk a Szászvidék vagy a Székelyföld templomait, várait?”

„Sétaútvonalak segítségével járnánk be egy várost, vagy éppen autóval fedeznénk fel egy vidéket?”

Ilyen és hasonló kérdésre segít választ találni a Srita egyesület által létrehozott weboldal. Eldönthetjük, hogy műemléket vagy természetvédelmi területet szeretnénk megnézni vagy akár mindkettőt. Kiválaszthatjuk a megyét vagy a tájegységet, amely érdekel, majd a képek és leírások alapján eldönthetjük, mi az, ami érdekes számunkra és feltétlenül meg akarjuk nézni. Ha valahol jártunkban különös növényt, lepkét vagy éppen madarat látunk, azt is megkereshetjük az oldalon, és a leírások és képek alapján azonosíthatjuk.

Egy ilyen honlap soha nem lehet kész. Románia számos ismert és kevesek által ismert látnivalóval rendelkezik, így mindig adódhat valami új, valami érdekes, amely helyet kaphat az oldalon. Az egyesület önkéntesei hente bővítik az oldalt, így mindig újabb és újabb látnivalókat talál az olvasó. Számunkra azért fontos egy ilyen oldal léte, mert nem mindegy, hogy a turista, akár belföldi, akár külföldi, milyen képet alkot az országról, tájegységről, felfedezi az érdekességeket, megismeri a helyi kultúrát vagy éppen mennyire bántik felelősen azokkal az értékekkel, melyeket a látogatása során ott talál.

Partnerünk:

www.aprilred.com